

ಹರಿ: ಓಂ
ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ
ಶ್ರೀಮದ್‌ಹನುಮಭೀಮಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣವರ್ಣ

ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಂತರ್ಗತ
ಆರನೇ ಸ್ಕಂಧ ಅಧ್ಯಾಯ ೭-೮ರಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ ಮಹಾಪಂತ್ರ

ಸಂಗ್ರಹ, ಶೋಧನೆ, ವಿವರಣೆ, ಅನುವಾದ
ಪಂ|| ಪ್ರೊ|| ಬದರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಘೋಷಿ ಎಂ.ಎ.

ಮಾಧವ ಮಧ್ವ ಪ್ರಕಾಶನ
೧೬೪, ೭ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ೯ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ
ಬಿ.ಇ.ಎಂ.ಎಲ್. ಬಡಾವಣೆ, ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೯೮

SHREE NARAYANAVARMA (a part of Vedavyasa's Bhagavatha Sixth Skandha) Compiled, Edited and Translated by Prof. Badarinathacharya Ghooli M.A., Retired Professor and Published by Madhava Madhwa Prakashana No. 164, "Soudamini" 7th Cross, 9th Main, BEML Layout, Rajarajeshwarinagar, Bangalore-560 089 Phone : 080-28602191

First Edition : Oct. 2008

© Prof. Badarinathachar Ghooli

Typeset (DTP) By
Sri Raghavendra Enterprises
Banashankari I Stage,
Bangalore-560 050
Phone 080-22421294

ಹರಿಃ ಓಂ

ಅನುವಾದಕರ ಮೊದಲ ಮಾತು

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣವರ್ಮವು ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತದ ಷಷ್ಠ ಸ್ಕಂಧ ೭ ಮತ್ತು ಅನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತವನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಅವತಾರವೇ ಆದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ಸಮಾಧಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯು ಮಹಾಪುರಾಣವೆಂದೇ ಪ್ರತೀತಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪವಿತ್ರ ಗಂಗಾತೀರ, ಬದರೀಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನೇಕ ಅವತಾರಲೀಲೆ ಮಹಾಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥರಾಜವೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ. ಭಗವತವು ಬರೀ ಪುರಾಣವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವೇದ, ಸೂತ್ರ ಭಾರತಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂವಾದಿಯಾಗಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ ಭಾಷ್ಯರೂಪವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.

ಅರ್ಥೋಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಭಾರತಾರ್ಥ ವಿನಿರ್ಣಯಃ

ಗಾಯತ್ರೀ ಭಾಷ್ಯರೂಪೋಸೌ ವೇದಾರ್ಥ ಪರಿಬೃಂಹಿತಃ |

ಪುರಾಣಾಂ ಸಾರರೂಪಃ ಸಾಕ್ಷಾ ದ್ಭಗವತೋದಿತಃ ||

ಭಗವತಂ ಪುರಾಣಮಮಲಂ ಯದ್ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ಪ್ರಿಯಂ

ಹೀಗೆ ಇದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಪುರಾಣರಾಜವೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತದಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ನಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅವತಾರಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸೂತಾಚಾರ್ಯ ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸ್ಕಂಧದವರೆಗೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕುಂತಿದೇವಿಸ್ತುತಿ (೧-೭), ಕೃಷ್ಣಮಹಿಮಾ (೩-೩, ೩-೯.೯೪, ೩-೧೦.೯೨, ೩-೨೨.೧೨೯, ೩-೩೪, ೪-೧೦, ೪-೨೪), ಹಂಸಗುಹ್ಯಮಂತ್ರ, ಗಜೇಂದ್ರರಾಜನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಮಂತ್ರ, ಧ್ರುವರಾಜನು- ಸ್ತೋತ್ರ, ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ, ವೃತ್ತಾಸುರನು-ಸ್ತುತಿ, ದೇವಕೀಗರ್ಭಸ್ತುತಿ, ದೇವಕೀ ವಸುದೇವರು ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ, ಗೋಪಿಕೆಯರು ಗೋಪಿಗೀತಾ. ವೇಣುಗೀತಾ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವರ್ಮವು ಶ್ರೀಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ಮಹಾಮಂತ್ರ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಸುಲಭ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರು ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು ಭಗವಂತನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕು. ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಇದನ್ನು ಬರವಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ (ಪಾರಾಯಣ) ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಹರಿಚರಣದಾಸ

ಬದರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಘೋಷಿ

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಆಶೀರ್ವಚನ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಆಗತಿಕ್ರಮ ನಿಯಮಗಳು

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಶ್ಲೋಕಗಳು ತದನುಸಾರ ಅರ್ಥ

ಫಲಶ್ರುತಿ

ವಿಶೇಷಾಂಶಗಳು

ನಿತ್ಯ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಲು ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕಗಳು

ಗ್ರಂಥ ಋಣ

ಗ್ರಂಥಾನುವಾದ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಹರಿ: ಓಂ

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ

ಮಹಾಮಂತ್ರ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ(ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚ) ವ್ಯ ವರಣೆ (೪ ವರಣೆ) ಎಂಬ ಧಾತು ಪ್ರಕಾರ ಕವಚವೆಂದು. ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವರ್ಮವು ಕವಚದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಚವೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಆರನೇ ಸ್ಕಂಧ ೭-೮ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಹೆಸರೇ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ, ಯಾರು ಈ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನೇ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚದಂತೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಂತ. ಹಿಂದೆ ಇಂದ್ರದೇವನಿಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪನೆಂಬ ಮಹಾತಪಸ್ವಿ ಈ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು.

ವಿಶ್ವರೂಪನು ಯಾರು ? ಕಷ್ಟಪ ಅದಿತಿಯರಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯವನೇ ತ್ವಷ್ಟು. ಈತನು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ದೈತ್ಯರ ಕನ್ಯೆ ರಚನಾ ಎಂಬುವಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾದನು. ಅವಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದನು. ಸಂನಿವೇಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವರೂಪರೆಂದು. ವಿಶ್ವರೂಪನು ಮಹಾಶಕ್ತಿವಂತ ಹಾಗೂ ತಪಸ್ವಿ. ಅವನು ಹವಿಸ್ಸು ಕೊಡುವಾಗ ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿ ಬಂದು ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ತ್ವಷ್ಟು ದೈತ್ಯಾನುಜಾ ಭಾರ್ಯೋ ರಚನಾ ನಾಮ ಕನ್ಯಕ |

ಸಂನಿವೇಶಸ್ತಯೋಜಜ್ಞೇ ವಿಶ್ವರೂಪಾಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ || (ಭಾಗ ೮-೭)

ಉಪದೇಶಿಸಲು ಕಾರಣ-ಪ್ರಸಂಗ-ಹಿನ್ನೆಲೆ :

ಒಮ್ಮೆ ಇಂದ್ರನ ಸಭೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ದೇವೇಂದ್ರನು ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಧೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ದೇವಗುರುಗಳಾದ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕಾಣಲು ಆಗಮಿಸಿದರು. ದೇವೇಂದ್ರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ. ಅವಮಾನಿತರಾದ ಗುರುಗಳು ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಇದನ್ನು ಅರಿತ ದೈತ್ಯರು ಅಮರಾವತಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳಿಂದ ತ್ಯಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳು ವಿಶ್ವರೂಪನನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುರುವನ್ನಾಗಿ, ಪುರೋಹಿತನಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ತಂವವಿರೇ ಸುರಗಣಾಃ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯಾಂ ದ್ವಿಷತಾಮಪಿ |

ವಿಮತೇನ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಗುರುಣಾಃ ಸಂಗೀರಸೇನ ಯತ್ || (ಅ.ದ. ೬-೨)

ಗುರುನಿಂದ್ಯ ಅವಹೇಳನ

ಇಂದ್ರದೇವನು ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ, ಗಾಯಕರು, ನೃತ್ಯಕರು, ದಿಕ್ಪಾಲಕರು, ದ್ವಂದ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಏಕಾದಶರುದ್ರರು, ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳು, ಅಪ್ಸರೆಯರು ಇತ್ಯಾದಿಯರಿಂದ ಸುತ್ತವರೆದಿದ್ದನು. ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನಾಗಿ ಶಚೀ ಸಮೇತ ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸಂಪತ್ತು, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಮಧೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಯೌವನಂ ಧನಸಂಪತ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಂ ಅವಿವೇಕತಾ |

ಏಕೇನೈವಕಾರಣಂನಾಶಸ್ಯಾತ್ ಕಿಮುತತ್ರಚತುಶ್ಚಯಮುಚ್ಯತೇ ||

ಎಂದು ಹಿತೋಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯೌವನ, ಸಂಪತ್ತು, ಅಧಿಕಾರ ಮೇಲೆ ಅವಿವೇಕತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ತನ್ನ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವಾಗ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕೂ ಸೇರಿತೆಂದರೆ ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ ? ಹೀಗೆ ಇಂದ್ರನ ಅವಸ್ಥೆ ಇದ್ದಿತು.

ಈ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಕುಲಗುರುಗಳು ಆಂಗೀರಸಪುತ್ರರೂ ಆದ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಆಗಮಿಸಿದರು.

ಬಂದ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಇಂದ್ರ ನೋಡಿದನಾದರೂ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆಸನದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಸ್ವಾಗತಬಯಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಸತ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಧೋನ್ಮತ್ತನಾದ ಇಂದ್ರನ ಅಹಂಕಾರ, ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತವನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮದದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಗುರುಗಳು ಕೂಡಲೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೊರಟುಹೋದರು ತ್ರಿಕಾಲ ಜ್ಞಾನಿಗಳು. ದೇವದಾನವರಿಂದ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಆಚಾರ್ಯರು ಖಿನ್ನರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ವಿವೇಕ ಬಂದು “ನಾನು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಎಂತಹ ಅಪರಾಧ, ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದೆ” ಎಂದು ತನ್ನ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಅರಿವು ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಂದ್ಯವೇ. ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಧೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಅಸಭ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದೆನಲ್ಲ. ಛೇ. ನನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ಆಚಾರ್ಯರು ಜ್ಞಾನ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ನಿಷ್ಕಪಟಿಗಳು ವಿನಯಾವಿತ್ತರನ್ನು ತೊರೆದೆ. ಗತಿ ಏನು ? ಆದರೂ ಅವರ ಚರಣಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವೆನು. ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಲು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ಅಹೋಬತ ಮಯಾಽಸಾಧು ಕೃತಂ ವೈ ದಭ್ರಬುದ್ಧಿನಾ |

ಯನ್ಮೈಶ್ವರ್ಯಮತ್ತೇನ ಗುರುಃ ಸದ್‌ಸಿಕಾಕೃತಃ ||

ದೇವೇಂದ್ರ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲೂ ಹೋದದ್ದು : ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಗುರುಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ದೇವೇಂದ್ರ ಬರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಅದೃಶ್ಯರಾದರು.

ದೇವೇಂದ್ರ, ಗುರುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದರೂ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹುಡುಕಿದರೂ ಗೋಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ತಪ್ಪಿದೆ, ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಉಪಾಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸದ್ಯ ಒಬ್ಬ ಗುರು ಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಇದರ ಸುಳಿವು ತಿಳಿಯಿತು ಗುರು ಅನುಗ್ರಹ ತಪ್ಪಿದ್ದ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಜಯಶಾಲಿಗಳಾದರು. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಕೈಂಕರ್ಯ ಮಾಡಿ ಶಕ್ತಿವಂತರಾದರು.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಲ್ಲಿ ಶರಣು : ದುಃಖಿತರಾದ ಇಂದ್ರಾದಿ ಸುರರು ಚತುರ್ಮುಖ ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಲೆಬಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಉಪದೇಶ : ಲಜ್ಜಿತರಾಗಿ, ದೀನರಾಗಿ ಬಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪದಿಂದ ಇದ್ದು ಆಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು. “ಇಂದ್ರನೇ ಎಂತಹ ಅಚಾರ್ಯರಾದೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ.” ಹೀಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿ ಉಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಇಂದ್ರದೇವ : ಕೇಳು. ನೀನು ಮಧೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನೀವು ಅಸುರರ ಮುಂದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ನೀವೇ ತಂದುಕೊಂಡ ಅನೀತಿಯ ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಯಾವ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದೇ ದೈತ್ಯರು ಅವಮಾನಿಸಿದ್ದಾಗ ಕಾಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದರೋ ಈಗ ಅವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದನೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ರಾಜರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಗೋವನ್ನೂ, ಗೋವಿಂದನನ್ನೂ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಎಂದೂ ದುಸ್ಥಿತಿ, ಅಮಂಗಳವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಾದ ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದಿರಿ.

ನವಿಪ್ರಗೋವಿಂದ ಗವೀಶ್ವರಾಣಾಂ ಭವಂತ್ಯಭದ್ರಾಣಿ ನರೇಶ್ವರಾಣಾಂ

ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನೀವು ಕೂಡಲೇ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ತ್ವಷ್ಟುನ ಪುತ್ರನಾದ ವಿಶ್ವರೂಪನನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆತನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು ಸಂಯಮಿಯಾದ ವಿಶ್ವರೂಪನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರಿ, ಸೇವೆ ಮಾಡಿರಿ. ಪ್ರೀತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಿಮ್ಮ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವನು.

ತದ್‌ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಭಜತಾಶು ವಿಪ್ರಂ ತಪಸ್ವಿನಂ ತ್ವಾಷ್ಟ್ರಮಥಾತ್ಮವಂತಮ್ |
ಸಭಾಜಿತೋಽರ್ಥಾನ್ ಸ ವಿಧಾಸ್ಯತೆ ವೊ ಯದಿ ಕ್ಷಮಧ್ವಂ ಯದು ತಾಸ್ವ ಕರ್ಮ ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ವಿಶ್ವರೂಪನ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ವಿಶ್ವರೂಪನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು.

ವಿಶ್ವರೂಪ, ನಾವು ದೇವತೆಗಳು. ಪಿತೃ ಸಮಾನರಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಆತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆವು. ನಮಗೆ ಬಂದೊದಗಿದ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು ನೀನೇ ಸಮರ್ಥನೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ.

ವಯಂತೇಽತಿಥಿಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಆಶ್ರಮಮ್ ಭದ್ರಮಸ್ತು ತೇಃ |
ಕಾಮಃ ಸಂಪಾದ್ಯತಾಂ ತಾತ ಪಿತೃಣಾಂ ಸಮಯೋಚಿತಃ ||

ಪಿತೃಗಳಂತೆ ಬಂದ ನಾವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಈಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗು. ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವನಾದಾಗ್ಯೂ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ, ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ. ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಕಿರಿಯನಾದರೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ವಯಸ್ಸು ಕಾರಣವಲ್ಲ.

ನಗರ್ಹಯಂತಿ ಹ್ಯರ್ಥೇಷು ಯವಿಷ್ಣಾಂಘ್ರಭಿವಾದನಮ್ |
ಭಂದೋಭ್ಯೋಽನ್ಯತ್ರ ನ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಮಯೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಕಾರಣಂ ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶ್ವರೂಪನು ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಪೌರೋಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

ಪೌರೋಹಿತೃವು ನಿಂದ್ಯವೋ ?

ವಿಗರ್ಹಿತಂ ಧರ್ಮಶೀಲೈ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚನುಪವ್ಯಯಮ್ |
ಕಥಂ ನು ಮದ್ವಿಧೋ ನಾಥ್ ಲೋಕೇಶೈರ ಭಿಯಾಚಿತಃ ||

ಈವರೆಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ತಪಸ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ನಶಿಸುವುದು. ಆದರೂ ನೀವು ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು, ಲೋಕಪಾಲಕರು, ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕನಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತೇಭ್ಯ ಏವಂ ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ವಿಶ್ವರೂಪೋಮಹಾತಪಃ |
ಪೌರೋಹಿತೃಂ ತತಶ್ಚಕ್ರೇ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ ||

ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪನು ದೇವತೆಗಳ ಪೌರೋಹಿತೃವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅಸುರರ ಸಂಪತ್ತು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಶ್ವರೂಪನು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ವೈಷ್ಣವೀ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಸುರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಸಿದು ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು.

ಸುರದ್ವಿಷಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಗುಪ್ತಾವೇಶನಸ್ಯಾಪಿ ವಿದ್ಯಯಾ |
ಅಚ್ಚಿದ್ಯಾಧಾನ್ಯಹೇಂದ್ರಾಯ ವೈಷ್ಣವ್ಯಾ ವಿದ್ಯಯಾವಿಭುಃ ||

ಯಯಾಗಪ್ತಃ ಸಹಸ್ರಾಕೋ ಜಿಗ್ಯೇಸುರಚಮೂರ್ವಿಭುಃ |
ತಾಂ ಪ್ರಾಹ ಸಮಹೇಂದ್ರಾಯ ವಿಶ್ವರೂಪ ಉದಾರಧೀಃ ||

ಯಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಸುರಾಂಭಶ್ಚತ್ ಕಕ್ಷ್ಯಾನ್‌ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಿಕಾಮ್ |
ಅಜೈಷೀಡ್‌ವೃಷಭಸ್ತಾತಸಿಂಹ ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಾನಿವ ||

ದಾನವ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಲು ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ “ನಾರಾಯಣವರ್ಮ”ವೆಂಬ ಮಹಾಮಂತ್ರವು ಶೀಘ್ರ ಫಲಕಾರಿಯಾಯಿತು.

ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ವಿಶ್ವರೂಪನು ಮೊದಲು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರವೇ ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ.

ಭಯ, ಅಪಮೃತ್ಯು, ಅಪಮಾನ ಒದಗಿದಾಗ ಈ ಮಂತ್ರವಾದ ನಾರಾಯಣ ಕವಚದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ಉಪೋದ್ಘಾತವಾದ ನಂತರ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಲು ಮೊದಲು ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕೆಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತ್ವ ಸ್ವವಿಹಿತ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಉಚಿತ ಆಸನಾರೂಢರಾಗಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮ ಪುರುಷರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಪಾರಾಯಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಉಪದೇಶ ಆದರೆ ಫಲದಾಯಕ ಅಹಿಂಸಾಸತ್ಯ ಶೌಚ ಅಗತ್ಯ ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಪಾರಾಯಣ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಅಥ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಮಹಾಮಂತ್ರ: ಓಂ

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಪಾರಾಯಣ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ

ಈ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಎಂಟು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಅವಶ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅನುಸಾರ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ.

೧. ಮೊದಲಿಗೆ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾತ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಉಚಿತಾಸನಾರೂಢನಾಗಿ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ವೈಷ್ಣವ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾದ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾ ನಂತರ ಕುಶ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮೌನವಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾದ “ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ” ಮತ್ತು “ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ” ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರಗಳ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕರನ್ಯಾಸ, ಹೃದಯಾನ್ಯಾಸ, ತತ್ತ್ವಾನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. “ಓಂ” ಎಂದು ಆರಂಭಿಸಿ ಮಾತೃಕಾನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ನ್ಯಾಸಗಳ ವಿವರಣೆ : ನ್ಯಾಸ = ಇಡುವುದು = ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕ ಜಪಿಸುವುದು. ಮಂತ್ರಗಳು ಹರ್ಯಧೀನವೆಂದು ಆ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವನಲ್ಲೇ ಅರ್ಪಿಸುವುದು (ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು) ಇದೇ ನ್ಯಾಸ.

ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ - ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಾದದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಅ) ಓಂ	-	ಪಾದ
ನ	-	ಮೊಣಕಾಲು
ಮೋ	-	ತೊಡೆಗಳು
ನಾ	-	ಉದರ
ರಾ	-	ಹೃದಯ
ಯ	-	ವಕ್ಷಸ್ಥಳ
ಣಾ	-	ಮುಖ
ಯ	-	ಶಿರಸ್ಸು ಹೀಗೆ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆ) ಆಮೇಲೆ ಯ ಇಂದ ಓಂ ವರೆಗೂ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಜಪಿಸಬೇಕು (ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಾದದತನಕ) ಇದನ್ನೇ ಅಂಗನ್ಯಾಸವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಇ) ಇದಾದ ನಂತರ ಕರನ್ಯಾಸ.

“ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ”

ಕರನ್ಯಾಸಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ವಿದ್ಯಯಾ |
ಪ್ರಣವಾದಿ ಯ ಕಾರಾಂತಮಂಗುಲ್ಯಂಗುಷ್ಟಪೂರ್ವಸು
ನ್ಯಸೇದ್ಧ್ಯದಯ ಓಂಕಾರಂ ವಿಕಾರಮನು ಮೂರ್ಧನಿ ||
ಶಕಾರಂ ತು ಭೃವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಣಕಾರಂ ಶಿಖಾಯಾ ದಿಶೇತ್ |
ವೇಕಾರಂ ನೇತ್ರಯೋರ್ಯುಂಜನ್ಯಕಾರಂ ಸರ್ವಸಂಧಿಷು ||
ಮಕಾರ ಮಸ್ತ್ರ ಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಭವೇದ್ಬುಧಃ |
ಸವಿಸರ್ಗಂಷಡಂತಂ ತು ಸರ್ವದಿಕ್ಷು ವಿನಿದಿಶೇತ್ ||

ವಿವರಣೆ

ಓಂ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಶಿರಸ್ಸು
ನ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಮುಖ
ಮೋ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಭುಜದ್ವಯಗಳು
ಭ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಕಣ್ಣುಗಳು
ಗ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಹೃದಯ
ವ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಕವಚಗಳು
ತೇ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಮನಸ್ಸು
ವಾ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ನಾಭಿಪ್ರದೇಶ
ಸು ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಜಘನ
ದೇ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಮಂಡಿಗಳು
ವಾ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಊರುಗಳು
ಯ ಕಾರವು	-	ನಾರಾಯಣನ ಪಾದದ್ವಯಗಳು

ಹೀಗೆ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೆ ವಾಸುದೇವನ ಶರೀರಗತ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ “ಓಂ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ” ಎಂಬ ಭಗವಂತನ ನಾಮಾಂತರ್ಗತ.

ಓಂ ಕಾರವು	-	ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ
ವಿ ಕಾರವು	-	ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ
ಷ ಕಾರವು	-	ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯೆ
ಣ ಕಾರವು	-	ಶಿಖಾಯಲ್ಲಿ
ನ ಕಾರವು	-	ಶರೀರದ ಸಮಸ್ತ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಗೆ ಓಂ ಯಃ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಸ್ತ್ರಾಯಘಾತ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಿಗ್ಬಂಧನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಾನವನು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆಲ್ಲದೆ ಸಮಸ್ತವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ ಧರ್ಮ, ಯಶಸ್ಸು, ಜ್ಞಾನ

ವೈರಾಗ್ಯಪೂರ್ಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟದೇವನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹವನು ಈ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯಾಗಲು ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು.

ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ : ಈ ನಾರಾಯಣ ಮಂತ್ರ (ಕವಚವನ್ನು) ಕೇವಲ ಪುರುಷರ ನಿಮಿತ್ತ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಶೂದ್ರರು ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಲು ಬರುವುದೇ, ಹೇಗೆ ?

ಉತ್ತರ : ಈ ನಾರಾಯಣ ಕವಚವು ವೇದವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲೇ ಇರುವುದು. ಭಾಗವತವು ವೇದಾಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅನಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸರು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರರು ಓಂಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸದೇ ಅದರ ಬದಲು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ ಎಂದು ಜಪಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಹರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಹರಿಃ ಓಂ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ

(ಇಷ್ಟತ್ತೆರಡು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕ - ಅರ್ಥ)

ಶೌಚನ್ಯಾಸಕ್ರಮ

ವಿಶ್ವರೂಪ ಉವಾಚ

ಧೌತಾಂಘ್ರಿಪಾಣಿರಾಚಮ್ಯ ಸಪವಿತ್ರ ಉದಜ್ಜುಖಿಃ |

ಕೃತಸ್ವಾಂಗಕರನ್ಯಾಸೋ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಾಗ್ಮತಃ ಶುಚಿಃ ||

ಓಂ ನಮೋ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ

ಆತ್ಮಾನಂ ಪರಮಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಧೈಯಂ ಷಟ್ಶಕ್ತಿಭಿರ್ಯುತಮ್ |

ವಿದ್ಯಾತೇಜಸ್ತಪೋಮೂರ್ತಿರಿಮಂ ಮಂತ್ರಮುದಾಹರೇತ್ ||

ಹರಿಃ ಓಂ

ಶ್ಲೋಕ ೧

ಹರಿವಿದಧ್ಯಾನ್ಯಮ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಂ
ನ್ಯಸ್ತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಃ ಪತಗೇಂದ್ರಪೃಷ್ಠೇ |
ದರಾರಿಚರ್ಮಾಸಿಗದೇಷುಚಾಪ
ಪಾಶಾನ್ ದಧಾನೋಽಷ್ಟಗುಣೋಽಷ್ಟಬಾಹುಃ ||

ಅರ್ಥ : ಗರುಡನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನು. ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮ ಗುರಾಣಿ ಖಡ್ಗ ಗದಾ ಬಾಣ, ಧನುಸ್ಸು, ಪಾಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನು. ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವನು. (ಅಣಿಮಾದಿ ಎಂಟು ಐಶ್ವರ್ಯಗಳು : ಅಣಿಮ, ಮಹಿಮ, ಗರಿಮ, ಲಘುಮ, ತಥಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ, ಈಶತ್ವ, ವಶಿತ್ವಂ ಎಂಬ ಎಂಟು ಸಿದ್ಧಿಗಳು) ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಅಷ್ಟಕರ್ತನೂ (ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಅಷ್ಟಕಗಳು : ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರ, ನಿಯಮನ, ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಬಂಧ, ಮೋಕ್ಷ) ಆದ ಶ್ರೀಹರಿ ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ (ವಿಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ) ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೨

ಜಲೇಷು ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಮತ್ಸ್ಮಮೂರ್ತಿ-
ರ್ಯಾದೋಗಣೇಭ್ಯೋ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ |
ಸ್ಥಲೇ ಚ ಮಾಯಾವಟುವಾಮನೋಽವ್ಯಾ
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಖೇಽವತು ವಿಶ್ವರೂಪಃ ||

10

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ

ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ತಿಮಿಂಗಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪನಾದ ವರುಣಪಾಶದಿಂದಲೂ ಭಗವಾನ್ ವಟುವಾಗಿ ಬಂದು ವಾಮನನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೩

ದುರ್ಗೇಷ್ಟ್ವಟವ್ಯಾಜಿಮಖಾದಿಷು ಪ್ರಭುಃ
ಪಾಯಾನ್ವೃಸಿಂಹೋಽಸುರಯೂಥಪಾರಿಃ |
ವಿಮುಂಚತೋ ಯಸ್ಯ ಮಹಾಟ್ಟಹಾಸಂ
ದಿಶೋ ವಿನೇದುರ್ನ್ಯಪತಂಶ್ಚ ಗರ್ಬಾಃ ||

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹನು ಅವತರಿಸಿದಾಗ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಘರ್ಜಿಸಲು ಸಮಸ್ತ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಾಕ್ಷಸ ಪತ್ನಿಯರ ಗರ್ಭಪಾತವಾಯಿತು. ರಾಕ್ಷಸ ತಂಡಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಾದ ನಾರಸಿಂಹನು ಕೋಟಿ ಅರಣ್ಯ ರಣರಂಗದಂತಿರುವ ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೪

ರಕ್ತತ್ವಸೌ ಮಾಽಧ್ವನಿ ಯಜ್ಞಕಲ್ಪಃ
ಸ್ವದಂಷ್ಟ್ರಯೋನ್ನೀತಧರೋ ವರಾಹಃ |
ರಾಮೋಽದ್ರಿಕೂಟೇಷ್ಟಥ ವಿಪ್ರವಾಸೇ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽವ್ಯಾಧ್ಭರತಾಗ್ರಜೋ ಮಾಮ್ ||

ಯಜ್ಞನಾಮಕ ಯಜ್ಞೇಶನಾದ ಶ್ರೀಹರಿ ವರಾಹರೂಪ ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಕೋರೆಗಳಿಂದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದ ಭೂವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಭಾರ್ಗವ ರಾಮನೂ (ಪರಶುರಾಮನು) ಭರತಾಗ್ರಜನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತನಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೫

ಮಾಮುಗ್ರಧನ್ವಾ ಅಖಿಲಾತ್ ಪ್ರಮಾದಾನ್
ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ನರಶ್ಚ ಹಾಸಾತ್ |
ದತ್ತಸ್ತ್ವಯೋಗಾದಥ ಯೋಗನಾಥಃ
ಪಾಯಾದ್ಗುಣೇಶಃ ಕಪಿಲಃ ಕರ್ಮಬಂಧಾತ್ ||

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಮೃತ್ಯು ಅಭಿಚಾರಿಕ, ಮೋಹಪಾಶ, ಪ್ರಮಾದಗಳಿಂದಲೂ ಋಷಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನರನಾಮಕ ಹರಿಯು ಗರ್ವದಿಂದಲೂ, ದತ್ತಾತ್ರೇಯನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ

11

ಯೋಗಾಧಿಪತಿ ಸರ್ವ ವಿಘ್ನಗಳಿಂದಲೂ, ತ್ರಿಗುಣಾತೀತನಾದ ಕಪಿಲ ಮುನಿಯು ಬಂಧನಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ವಿವರಣೆ : (೧) ನರ - ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ನರಸಿಂಹ ರೂಪದಿಂದ ದೈತ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಉಗ್ರರೂಪ ತಾಳಿದ ನಂತರ ಶಾಂತ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ನರನೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ನರ ಮಾನವ ರೂಪ, ನಾರಾಯಣ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ರೂಪ, ನರನಾರಾಯಣರು. ಬದರೀಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅದ್ಯಾಪಿ ಬದರೀನಾಥನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನರನಾರಾಯಣ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

(೨) ಊರ್ವಶೀಜನನ - ನರನಾರಾಯಣರು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇವರ ತಪೋಭಂಗ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಂದ್ರ ಅನೇಕ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಆಗ ನರನಾರಾಯಣರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕು ತಮ್ಮ ತೊಡೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ ಊರ್ವಶಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಊರ್ವಶಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಪ್ಸರಸ್ತ್ರೀಯರು ಲಜ್ಜಿತರಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. (ಊರು = ತೊಡೆ) ಉರುಂ ನಾರಾಯಣೋರುಂ ಕಾರಣತ್ವೇನಾಶ್ಚುತೇ ಇತಿಉರ್ವಶಿ. ಊರ್ವಶಿ (ಉರ್ವಶಿ) ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಂಭಾ ತಿಲೋತ್ತಮಯಂತೆ ಊರ್ವಶಿ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ತೊಡೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವಳು ಊರ್ವಶಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಳು.

ಭಾಗವತ ೯ನೇ ಸ್ಕಂಧ ೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ೧೪-೧೫ರಲ್ಲಿ ಇವಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಿದೆ. ಊರ್ವಶಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಿತ್ರಾವರ್ಣಿ ಎಂಬ ಋಷಿಯನ್ನು ಕಾಡಲು ಶಾಪಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಳು.

ಚಂದ್ರವಂಶದ ರಾಜನಾದ ಪುರೂರವ (ಬುಧನಿಂದ ಮನುಪುತ್ರಿಯಾದ ಇಲೆಯಲ್ಲಿ ಐಲನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದನು) ಒಂದು ಸಲ ಊರ್ವಶಿ ನಾರದರಿಂದ ಪುರೂರವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾದಳು. ತನ್ನ ಇಂಗಿತವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ ಪುರೂರವನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಎರಡು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದಳು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾನು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ರಾಜನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಾರದು ಹಾಗೂ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಟಗರುಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಗ್ನವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು. ಹಾಗಲ್ಲದೇ ವಿವಸ್ತ್ರನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದಾಕ್ಷಣ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಪುರೂರವನು ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ. ಹೀಗೆ ಆಯು, ಧೀಮಂತ, ಆಮಾನಸು, ದೃಢಕಾಯ, ವನಾಯು, ಶತಾಯುಗಳೆಂಬ ಆರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದಳು.

ಒಮ್ಮೆ ಇಂದ್ರ ಊರ್ವಶಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲು ವಿಶ್ವಾವಸು ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಎರಡು ಟಗರುಗಳನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ದ. ಊರ್ವಶಿ ಕೂಗಿದಳು. ಪುರೂರವ ಆ ಟಗರುಗಳನ್ನು ತರಲು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಗ್ನನಾಗಿ ಓಡಿದ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಊರ್ವಶಿ ನಿಯಮಭಂಗವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿ ರಾಜನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟಳು.

ಒಮ್ಮೆ ಅರ್ಜುನನು ಇಂದ್ರಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿತಳಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಳು ಆದರೆ ಅರ್ಜುನ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನಗೆ ತಾಯಿಸಮಾನ ಎಂದಾಗ ಕುಪಿತಳಾಗಿ “ನೀನು ಷಂಢ(ನಪುಂಸಕ)ನಾಗೆಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟಳು.”

ತವ ಪಿತ್ರಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾಂ ಸ್ವಯಂಚ ಗೃಹಮಾಗತಾಮ್ |
ಯಸ್ಮಾನ್ಮಾಮ್ ನಾಭಿನಂದೇಥಾಃ ಕಾಮಬಾಣವಶಾಂಗತಾಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ನರ್ತನಃ ಪಾರ್ಥ ಸ್ತ್ರೀಮಧ್ಯೇ ಮಾನವರ್ಜಿತಃ |
ಅಪುಮಾನಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತಃ ಷಂಢವದ್ವಿಚರಿಷ್ಯಸಿ || ಭಾ. ವನಪರ್ವ ಅ. ೪೬

(೩) ಪ್ರಹ್ಲಾದನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ - ಒಂದು ಸಲ ನರನಾರಾಯಣರನ್ನು ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದ. ಈ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಆಯುಧಗಳೇಕೆ ಬೇಕು. ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೂ ಭಯವೇ ? ಎಲ್ಲಾ ನಟನೆ. ಕಪಟ ಋಷಿಗಳು ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ. ನರನಾರಾಯಣರಿಗೆ ಕೋಪವಾಯಿತು. ಯುದ್ಧವೂ ಆಯಿತು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪರಾಜಿತನಾದ. ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿ ದುರವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಹೋಗಲಿ. ಭಗವಂತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, ಎಲೋ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ನರನಾರಾಯಣರು ನನ್ನ ಅಂಶವೇ. ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಸೋತನೆಂದು ದುಃಖಿಸಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

(೪) ಸಹಸ್ರ ಕವಚ ದೈತ್ಯ - ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸಹಸ್ರ ಕವಚನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಲೋಕಕಂಟಕನಾಗಿರಲು ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ನರನಾರಾಯಣರಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದರು. ನರ = ರಃ = ಕ್ಷಯೋ ಯಸ್ಯ ನಾಸ್ತೀತಿ ಸ ನರಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ (ನಿರುಕ್ತಿ) ನಾಶರಹಿತನಾದ್ದರಿಂದ ನರ = ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಮಾಂತರ. ಧರ್ಮನೆಂಬುವನ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಸಹಸ್ರ ಕವಚನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ವರ ಕೇಳಿದನು. ಈ ರಾಕ್ಷಸ ತನಗೆ ಮರಣವಾಗಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಮರಣರಾಹಿತ್ಯ ಕೊಡಲಾಗದು. ಆದರೆ ಯಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮರಣವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷ ಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಮರಣವೇ ಆಗದು

ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಲೋಕ ಕಂಟಕನಾದ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಬಲದಿಂದ ಸಾವಿರ ಕವಚಗಳನ್ನು ಪಡೆದದ್ದರಿಂದ ಸಹಸ್ರ ಕವಚನೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿ ನರನಾರಾಯಣ ಮುನಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಹಸ್ರ ಕವಚನ ವರ-ಪೀಡೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ನರನಾರಾಯಣರು ರಾಕ್ಷಸನೊಂದಿಗೆ ಸರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಅವನು ಧರಿಸಿದ್ದ ೯೯೯ ಕವಚಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿದರು. ಆಗ ಸಹಸ್ರ ಕವಚನು ಮೃತನಾದ. **ಅವನೇ ಕರ್ಣನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ.** ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ನರನಾರಾಯಣರೇ ಅರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಹೀಗೆ ಅಂತ ನರ(ಅರ್ಜುನ)ನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ. (ಭಾರತ-ವನ ೧೪೭-೧೪೮)

ನರ ಹೆಸರು ವಾಯುದೇವರಿಗೂ, ಶೇಷದೇವರಿಗೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

(೫) ದತ್ತಸ್ವಯೋಗಾತ್ : ದತ್ತ = ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು (ನಿಘಂಟು). ದತ್ತನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ತಲೆಗಳ್ಳು ಒಂದು ರೂಪ ನಾಲ್ಕು ನಾಯಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮರ ರೂಪವೆಂಬುದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

ಭಾಗವತ ಳನೇ ಸ್ಕಂಧ ಅಧ್ಯಾಯ ೧ ಶ್ಲೋಕ ೧೫೨ರಲ್ಲಿ

“ಅತ್ರೇಃ ಪತ್ನಾನ್ಮನುಸೂಯಯಾ ತ್ರೀನ್ ಜಜ್ಞೈಃ ಸುಯಶಸಃ ಸುತಾನ್ |
ದತ್ತಂ ದುರ್ವಾಸಸಂ ಸೋಮಮಾತೃಶಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಭವಾನ್ ||

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ರಿ ಅನನ್ಯ ಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಒಂದೇ ಪಾದದಿಂದ ನೂರು ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಕುರಿತು “ಹೇ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ನಿನಗೆ ಸದೃಶವಾದ ಸಂತತಿ ದಯಪಾಲಿಸು” ಎಂದು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೇ ಶರಣು ಹೋದರು. ಅತ್ರಿ ಋಷಿಗಳ ತಪೋ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ತಾಪವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರೆಂಬ ದೇವತೆಗಳು ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಅತ್ರಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವಾಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರರೇ ನೀವು ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ. ಆದರೆ, ನಾನು ದೇವ ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ವಿಷ್ಣುವೇ ಪುತ್ರನಾಗಬೇಕೆಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ದೇವತೋತ್ತಮರು ನಗುತ್ತಾ ಮೃದು ಮಾತುಗಳಿಂದ,

ಯಥಾಕೃತಸ್ತೇ ಸಂಕಲ್ಪೋ ಭಾವ್ಯಂ ತೇನೈವನಾನ್ಯಥಾ |
ತತ್ಸಂಕಲ್ಪಸ್ಯ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಯದ್ವೈಃ ಧ್ಯಾಯಸಿ ತೇ ವಯಂ ||

ಮುನಿವರ್ಯ ಅತ್ರಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪಾನುಸಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ, ವಿಷ್ಣು ಈ ಮೂವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದಿರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೂವರೂ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ.

ಭಾಗವತ ತಾ. ನಿ. || ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಶ್ಚೈವ ರುದ್ರಸ್ಥ ಸ್ವಯಂಚಾಪಿ ಹರಿ ಪ್ರಭುಃ |
ಪ್ರಜಾಂತ್ರಿಪುರುಷಸಮಾಂ ಯ ಚ್ಚತ್ವಿತ್ಯತ್ಪ್ರೈಚ್ಛತೆ ||
ತನ್ಮಾತ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸಹವಿಷ್ಣು ಜಗತ್ಪತಿಃ | ಆಗತ್ಯತು ತ್ರಿಮೂ
ರ್ತ್ಯಾಂಶಾನ್ ಪುತ್ರಾನ್ ಪ್ರಾದಾಜ್ಜನಾರ್ದನಃ | ಭವಿತ್ವಾಚ್ಚೈವ
ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಲೋಕಾನಾಂ ಮೋಹನಾಯ ಚೇತಿ (ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ) ||
ತತ್ಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ವಾ ಪೇಕ್ಷಯಾತೇ ಮಯಮತಿ ||

ವಿವರಣೆ : ಅತ್ರಿ ಋಷಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹೀಗಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ರುದ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣುವು ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಭುವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವೇ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ ಪುತ್ರಸಂತಾನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು.

ಜಗತ್ತಿರಿಯಾದ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣು ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು (ತನ್ನ ಅಧಿಷ್ಠಾನರಾದ) ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರರಿಂದ ಸಹಿತ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗೆ ಅಂಶರೂಪರಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

(೬) ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ :

ಅತ್ರಿ ಮುನಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ ಸಮಾನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮೂರು ರೂಪಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣುಸ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ ರೂಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದನು.

ಆದರೆ, ಅಜ್ಞಾನ ಮೋಹನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರರಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. (ಇದು ಬ್ರಹ್ಮ ವೈವರ್ತದಲ್ಲಿ) ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಭಾಗವತ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ “ತೇವಯಂ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರನಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎರಡು ರೂಪಗಳು ನಾರಾಯಣನೇ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣುವಾಗಿ ಮೂರನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ತೇವಂ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯೇ.

ವಿಶೇಷಾಂಶ : ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ನಾರಾಯಣನ ಸ್ವರೂಪಾಂಶವೆಂದು ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರರು ಭಿನ್ನಾಂಶರೆಂದು ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಮೂರು ಪುತ್ರರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಅತ್ರಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ತರುವರೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಂತರ್ಧಾನರಾದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಸದ್ಯ ಅತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ದೇವತೆಗಳ ರೂಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಭಿನ್ನಾಂಶರೇ ಇರಬಹುದು. ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಮೂರು. ಅವರು ಯಾರು ಎಂಬ ಶಂಕೆಗೆ,

ಭಾಗವತ : ಸೋಮೋಽ ಭೂದ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಂಶೇನ ದತ್ತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತು ಯೋಗವಿತ್ |
ದೂರ್ವಾಸಾಃ ಶಂಕರಸ್ಯಾಂಶೋನಿಬೋಧಾಂಗರಸಃ ಪ್ರಜಾಃ ||

ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೋಮ (ಚಂದ್ರ)ನೆಂಬ ಪುತ್ರನಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ ರಚಿಸಿದ ದತ್ತನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅವತಾರವೇ ದೂರ್ವಾಸ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರನ ಅಂಶವಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಆಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ, ಹಾಗೆ ರುದ್ರದೇವರೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಏಕೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಅಂಶತ್ವೇನ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತಾರವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋಮನಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಟರೂಪ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನು ರುದ್ರದೇವರೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಅಂಶರೂಪರಾದ ದೂರ್ವಾಸರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು.

ವಿಷ್ಣುವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅವತಾರವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ದತ್ತ ರೂಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದನು. ದ = ಕೊಡುವುದು ತ = ಅವನೇ. ದತ್ತನೆಂದಾದ. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸ್ವಾಂಶ, ಅಂಶ, ಆವಿಷ್ಟರೆಂಬ ಮೂರು ಬಗೆ ಇರುವುದು. ಸ್ವಾಂಶ (ಸ್ವರೂಪಾಂಶ) ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣರಿದ್ದಂತೆ. ಅಂಶರೂಪ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮಾದಿಗಳು. ಆವಿಷ್ಟರೂಪ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ, ಪೃಥು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಭಾ|| ತಾ|| ನರೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಮಾವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವಯಂ ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿಃ |
ಅಜುನೇ ಚ ನರಾವೇಶಃ ಕೃಷ್ಣೋ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಯಂ ||
ಇತಿತತ್ಪ್ರವೇಕೆ ||

ಶೇಷ ದೇವರಲ್ಲಿ (ನರನಾದವರಲ್ಲಿ) ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವೇ ಆವೇಷ್ಟನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಅಜುನನಲ್ಲಿ (ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನ ಆವೇಶ ಮಾತ್ರ) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾದರೋ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣ. ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಶ್ಲೋಕ ಚರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ನರನಾರಾಯಣ ದತ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು.

ಶ್ಲೋಕ ೬

ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು ಕಾಮದೇವಾ
ದ್ಧಯುಶೀರ್ಷೋ ಮಾಂ ಪಥಿ ದೇವಹೇಲನಾತ್ |
ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಃ ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್
ಕೂರ್ಮೋ ಹರಿರ್ಮಾಂ ನಿರಯಾದಶೇಷಾತ್ ||

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮೊದಲಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸನತ್ಕುಮಾರನೆಂಬ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ವೇದಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದನು. ಪದ್ಮನಾಭರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಂತ ಸಮಸ್ತ ಗುಣೋಪೇತನಾಗಿ ಅಖಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದನು.

ಕುಮಾರೋನಾಮ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಯಂ ಸ್ವಸ್ಮಾದಜಾಯತ |
ದಿನೇಶ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋವಿಭುಃ |
ಯಸ್ಮಾತ್ಸನತ್ಕುಮಾರಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮವಾಲಯತ್ |
ಯ ಸ್ಥಾಣೋಃ ಸ್ಥಾಣುತಾಂ ಪ್ರಾದಾದ್ಭಗವಾನ್ವ್ಯಯೋ ಹರಿರಿತಿ | ಬ್ರಹ್ಮೇ
ಭಾಗ.ತಾ. ಪ್ರಥಮ ಸ್ಕಂಧ ೩ನೇ ಶ್ಲೋಕ

ಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ (೮-೮-೨೦೦)

ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು ಕಾಮ ದೇವತಾ | ಸನತ್ಕುಮಾರನಾಮಾತು
ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವಪುಹರೀಃ | ಸನತ್ಕುಮಾಮಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಂ ವಿವೇಶಯಃ | ಸಮಾ (ಮಾಂ)
ಯೋಗ್ಯ ತಾರಾತ್ಮಾಮಾತ್ಮಾತು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಭಃ | ಇತಿಚ | ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಾಃ
ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್ | ವಿಷ್ಣೋರ ಪರಿವಾರತ್ವದೃಷ್ಟ್ಯಾದೇವಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್ |
ಮಹಿದಾಸೋ ದೇವಋಷಿಃ ಪಾತುವಾಂ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ || ತದನರ್ಪಿತಕರ್ಮ
ಭ್ಯಸ್ತದಸ್ಮರಣಸ್ತಥಾ || ಇತಿ ಚ ||

ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು ಕಾಮ ದೇವತಾ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸನತ್ಕುಮಾರನೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನವುಳ್ಳ ಯಾವ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಭಗವದ್ರೂಪರ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಂದ
ಭಿನ್ನನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವನು. ಅಂತಹ ಹರಿಯು
ಅಯೋಗ್ಯ ಕಾಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಾಃ : ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾದ ನಾಶರಹಿತನಾದ
ಮಹಿದಾಸಸ್ವರೂಪ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೇ
ಆದಿಯಾಗಲಿ ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಯಜ್ಞ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಮಾಡದೇ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಪರಿವಾರವನ್ನು ಉತ್ತಮರೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ
ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪಾತಕಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ವಿಶೇಷಾರ್ಥಃ : ಷಷ್ಠ ಸ್ಕಂಧ ಭಾಗವತ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ (೧) ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು
ಎಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಹರಿ ಸನತ್ಕುಮಾರನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನ
ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದನು. ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ಒಂದಂಶದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸಪುತ್ರನಾಗಿ ಸನತ್ಕುಮಾರರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು.

ಇಂತಹ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಅಯೋಗ್ಯ ಕಾಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಹೋಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

(೨) ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಾಃ : ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾದಿ
ದೇವತೆಗೆ ಉತ್ತಮನಾದ ಅವ್ಯಯನಾದ ಹರಿಯು ಮಹಿದಾಸರೂಪ ಅವನಿಗಿಂತ
ಅವರರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವೇನ ತಿಳಿದು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳೆನಿಸಿದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ್ದು. ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು
ಎಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮರೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನೂ
(ಶ್ರೀ ಹರಿಪರಿವಾರರೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ) ಅರ್ಪಿಸಿದ ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಪೂಜಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದ
ಉಂಟಾದ (ಉದ್ಭವಿಸಿದ) ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾರಾಯಣನು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ - ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಅನ್ಯರಲ್ಲ.
ಅವರೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಿವಾರದವರು ಎಂದೇ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯಥಾ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಾಡಿದ
ಕಾರ್ಯಗಳು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಿವಾರ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ
ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಅವರಂತರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಪಾಪ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ
ತಿಳಿಯದೆ ಏನಾದರೂ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ
ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದು.

ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಾಃ ಎಂದರೆ ಇತರಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತನಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಮಹಿದಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಕೆಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಾಃ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದೇವ ಋಷಿ ನಾರದರೆಂದೂ
ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧದಿಂದಲೂ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾರದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದರೆ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವತಾರಸ್ತೃತೀಯೋಽಸ್ಯದೇವರ್ಷಿಃ ಪ್ರಥಿತೋ ದಿವಿ |
ಮಹಿದಾಸಸ್ವೇತರೇಯೋ ಯಸ್ತಂತ್ರಂ ನಾರಾದೇಽವವದಿತಿಚ ||

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಮಹಿದಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇತರಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ
ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮವನ್ನು ನಾರದರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದನೆಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ನಾರದರ
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೂರನೇ ಅವತಾರವು.

ಮಹೀ = ಜಗತ್ತಿಗೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ದಾಸ = ಸೇವಕನು. (ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು
ಹರಿದಾಸನಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಹರಿದಾಸನೆಂಬ ಧ್ವನಿ ಇರುವುದು. (ದಾಸಾನಾಂ + ಮಹೀ
ಯಸ್ಯಸಃ = ಮಹೀದಾಸ) ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ. (ಮಹೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ)

ಮಹೀದಾಸ ರೂಪದಿಂದ ಕರ್ಮ (ಸಾತ್ವಿಕ ಕರ್ಮ) ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮ, ಸ್ವವಿಹಿತ ವರ್ಣಾಶ್ರಮೋಚಿತ ಕರ್ಮ ಹರ್ಯರ್ಪಿತ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತಿ ಹೇತುವಾಗುವುದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದನು.

ಆದಿ ವರಾಹಾವತಾರ ಮಾಡಿ ಆದಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಲುಹಿದನು.

(೩) ಕೂರ್ಮೋ ಹರಿರ್ಮಾಂ ನಿರಯಾದಶೇಷಾತ್ ||

ಕೂರ್ಮರೂಪಿ ಹರಿಯು ವಿವಿಧ ದುಃಖಮಯ ನರಕಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೭

ಧನ್ವಂತರಿಭಗವಾನ್ ಪಾತ್ವಪಥ್ಯಾತ್
ದ್ವಂದ್ವಾದ್ಯಯಾದೃಷಭೋ ನಿಜಿತಾತ್ಮಾ |
ಯಜ್ಞಶ್ಚ ಲೋಕಾದುತ ತತ್ಕೃತಾನೋ
ಬಲೋ ಗಣಾತ್ ಕ್ರೋಧವಶಾದಹೀಂದ್ರಃ ||

ಧನ್ವಂತರೀರೂಪ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸರ್ವವಿಧ ಅಭಕ್ತ್ಯುಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಅಪಥ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಧನ್ವಂತರೀನಾಮ ಪರಮಾತ್ಮನು ದೇಹಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಋಷಭನಾಮಕ ನಾರಾಯಣನು ಸೀತೋಷ್ಣರೂಪ ಉಭಯಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ. ಯಜ್ಞೇಶನು ಯಜ್ಞನಾಮಕ ನಾರಾಯಣನು ಸರ್ವಸಾರಭೋಕ್ತನಾಗಿ ಕ್ಷುದ್ರ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ನಶ್ವರ ಸುಖದಿಂದಲೂ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಶೇಷನು ಬಲರಾಮನ ರೂಪನಾದವನಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಕೇಶಾವೇಶಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕ್ರೋಧವಶರಾದ ಸರ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೮

ದ್ವೈಪಾಯನೋ ಭಗವಾನಪ್ರಬೋಧಾದ್
ಬುದ್ಧಸ್ತು ಪಾಖಂಡಗಣಾತ್ ಪ್ರಮಾದಾತ್ |
ಕಲ್ಮೇ ಕಲೇಃ ಕಾಲಮಲಾತ್ ಪ್ರಪಾತು
ಧರ್ಮಾವನಾಯೋರುಕ್ಯತಾವತಾರಃ ||

ದ್ವೈಪಾಯನಾಖ್ಯ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಬುದ್ಧಾವತಾರದಿಂದ ಅಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಾಖಂಡಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು. ಕಲಿಕಾಲ ಕಲ್ಮಷದಿಂದ ದುಷ್ಟಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಕಲ್ಕಿರೂಪದಿಂದ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಹರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಬುದ್ಧಾವತಾರ : ಈ ಬುದ್ಧ ಅವತಾರ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಮಾಡಿದನೇ ಹೊರತು ಕಪಿಲವಸ್ತು ರಾಜ ಶುದ್ಧೋದನನ ಮಗನಾದ (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ) ಬುದ್ಧನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ದೈತ್ಯರು, ಅಯೋಗ್ಯರು ವೇದಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಾಗ ತಮಗೆ ತೋಚಿದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ಪರಮಾತ್ಮನು ಬುದ್ಧನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಅವರ ಗುಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಾಸ್ತಿಕ ತತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು.

ಶ್ಲೋಕ ೯

ಮಾಂ ಕೇಶವೋ ಗದಯಾ ಪ್ರಾತರವ್ಯಾತ್
ಗೋವಿಂದ ಆಸಂಗವಮಾತ್ತವೇಣುಃ |
ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ಸದಾತ್ಮಶಕ್ತಿ-
ರ್ಮಧ್ಯಂದಿನೇ ವಿಷ್ಣುರರಿಂದ್ರಪಾಣೀಃ ||

ಗದಾಪಾಣಿಯಾದ ಕೇಶವನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದನು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನು. ಪ್ರಾಣ್ಣಂ ಮುಂಚಾನೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ (ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧-೦೦ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೧೫ ಘಳಿಗೆಯವರೆಗೂ) ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯು ಅಪರಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಮಧುಸೂದನನು, ಮಾಧವನು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೋಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೃಷೀಕೇಶನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾವೋದರನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಪ್ರದೋಷಕಾಲ : ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮ ಆಗುತ್ತಿರಲು ರಾತ್ರಿಯ ಮೊದಲನೇ ರೂವ

ಅಸ್ತಮಾನಂ ಸಮಾರಭ್ಯ ಸಾರ್ಥಾಃ ಸಪ್ತಚ ನಾಡಿಶಾಃ |

ಪ್ರದೋಷ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತ ಸ್ವರ್ಧಯಾಮಮತಃ ಪರಮ್ ||

ಶ್ಲೋಕ ೧೦

ದೇವೋಽಪರಾಹ್ಣೇ ಮಧುಹೋಗ್ರಧನ್ವಾ
ಸಾಯಂ ತ್ರಿಧಾಮಾವತು ಮಾಧವೋ ಮಾಮ್ |
ದೋಷೇ ಹೃಷೀಕೇಶ ಉತಾರ್ಧರಾತ್ರೇ
ನಿಶೀಥ ಏಕೋಽವತು ಪದ್ಮನಾಭಃ ||

ಮಧುಸೂದನನು ಅಪರಾಹ್ಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಚಂಡ ಧನುಸ್ಸು ಪಡೆದು ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಧವನು, ಪ್ರದೋಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೃಷೀಕೇಶನು, ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿ(ನಿಶೀತ)ಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭನು, ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಅಪರಾಹ್ಲ : ಹಗಲಿನ ಎರಡನೇ ಅರ್ಧಭಾಗ. ಹಗಲು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವುದು. (ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮದವರೆಗಿನದ್ದು) ಪ್ರಾತಃಸಂಧ್ಯ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಅಪರಾಹ್ಲ, ಸಾಯಂಸಂಧ್ಯಾವೆಂದು.

ಪ್ರದೋಷ : ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಿರಲು ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುತ್ತಿರಲು ಪೂರ್ತಿ ಕತ್ತಲೆ ಆಗದೇ ಇರುವ ಅಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯವನ್ನು ಪ್ರದೋಷವೆನ್ನಲಾಗುವುದು. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮವಾಗಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕಿಗಳು (ನಕ್ಷತ್ರಗಳು) ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತು ಪ್ರದೋಷಯುಕ್ತ ಕಾಲ.

ಭಾಗವತ ತೃತೀಯ ಸ್ಕಂಧ ೧೫ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ದಿವಿ ದೇವಿ ಕಾಮಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಪತಿ ಕಶ್ಯಪರನ್ನು ನಾನಾವಿಧ ಕಾಮಚೇಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಗವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಶ್ಯಪರು ತಪೋನಿಷ್ಠರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದಿವಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ತಿಳಿದು “ದೇವಿ, ಇದು ಪ್ರದೋಷ ಕಾಲ” ಘೋರ ಸಮಯ. ರುದ್ರ ದೇವರು ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಮಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಿಯೆ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತ ಕಾಲ ತಡೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದಾಗ ಪ್ರದೋಷ ದೂಷಿತ ಸಮಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. “ಏಷಾ ಘೋರತಮಾ ವೇಲಾ” ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. “ಚತ್ವಾರಿಮಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ | ಆಹಾರಂ ಮೈಥುನಂ ನಿद्रಾಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಂ ಚ ಚತುರ್ಥಕಮ್ ||” ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿದೆ.

ನಿಶೀಥ : ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ (ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ) ರಾತ್ರಿ ೧೨-೦೦ರಿಂದ ೨-೦೦ರ ಸಮಯ. ಸುಮಧ್ಯವಿಜಯ ಎರಡನೇ ಸರ್ಗ ೩೨ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಅವತಾರವಾಗಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಬಂಧು ಸಮೇತ ಅನಂತೇಶ್ವರನ ಸೇವೆ ಮುಗಿಸಿ ಪಾಪಕಾಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. “ಸಾಕಂ ಸುತೇನ ಪರಿವಾರಜನಾನ್ವಿತೋಽಸೌ | ಪ್ರಾಯಾನಿಶೀಥಸಮಯೇ ನಿಜವೇವ ಧಾಮ ||”.....ಪಿಶಾಚಿ ಹೇಳಿತು. “ಅಸ್ಮದ್ವಿಹಾರಸಮಯೋ” ಎಂದು ಪಿಶಾಚಿಗಳು ತಿರುಗಾಡುವ ಕಾಲ ನಿಶೀಥ.

ಶ್ಲೋಕ ೧೧

ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮಾಽಪರರಾತ್ರ ಈಶಃ
ಪ್ರತ್ಯೂಷ ಈಶೋಽಸಿಧರೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ದಾವೋದರೋಽವ್ಯಾದನುಸಂಧ್ಯಂ ಪ್ರಭಾತೇ
ವಿಷ್ಣುಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಗವಾನ್ ಕಾಲಮೂರ್ತಿಃ ||

ಈಶನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಶ್ರೀವತ್ಸದಿಂದ ಶೋಭಿತನಾಗಿರುವ ಅಪರ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಜನಾರ್ದನನು ಖಡ್ಗಧಾರಿಯಾಗಿ ಅರುಣೋದಯದಲ್ಲಿಯೂ, ದಾವೋದರನು ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ , ಕಾಲನಾಮಕ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯು ಅರುಣೋದಯದ ನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೧೨

ಚಕ್ರಂ ಯುಗಾಂತಾನಲತಿಗ್ಮನೇಮಿ
ಭ್ರಮತ್ಸಮಂತಾದ್ಭಗವತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಮ್ |
ದಂದಗ್ಧಿ ದಂದಗ್ಧಿ ರಿಸೈನ್ಯಮಾಶು
ಕಕ್ಷಂ ಯಥಾ ವಾಯುಸಖೋ ಹುತಾಶಃ ||

ಭಗವಂತನು ಧರಿಸಿದ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವೇ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ (ಹುಲ್ಲಿನಂತಿರುವ ದೈತ್ಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ಭಸ್ಮೀಭೂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು). ವರಣಪಾಶದಿಂದ ಬಿಗಿದಿರುವ ತಿಯರ್ಗ ಯೋನಿಗಳು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ನನ್ನನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸು. “ಸುದರ್ಶನ ಮಹಾಜ್ವಾಲ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯ ಸಮಪ್ರಭ | ಅಜ್ಞಾನಾಂದಸ್ಯಮೇನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರದರ್ಶಯ ||”

ಶ್ಲೋಕ ೧೩

ಗದೇಽಶನಿಸ್ಪರ್ಶನವಿಸ್ಪುಲಿಂಗೇ
ನಿಷ್ಪಿಂಧಿ ನಿಷ್ಪಿಂಧ್ಯಜಿತಪ್ರಿಯಾಽಸಿ |
ಕೂಷ್ಮಾಂಡವೈನಾಯಕಯಕ್ಷರಕ್ಷೋ
ಭೂತಗ್ರಹಾಂಶ್ಚೂರ್ಣಯ ಚೂರ್ಣಯಾರೀನ್ ||

ಕೌಮೋದಕಿ ಗದಾಧರನೇ ನೀನು. ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ವೈನಾಯಕರೇ ಆದಿಯಾಗಿ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರು ನಿನ್ನಿಂದ ಹೊರಟ ಕಿಡಿಗಳು ನಾಶಮಾಡಿ ಪಿಷ್ಠಪ್ರದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಶ್ಲೋಕ ೧೪

ತ್ವಂ ಯಾತುಧಾನಪ್ರಮಥಪ್ರೇತಮಾತ್ಯ-
ಪಿಶಾಚವಿಪ್ರಗ್ರಹಘೋರದೃಷ್ಟೀನ್ |
ದರೇಂದ್ರ ವಿದ್ರಾವಯ ಕೃಷ್ಣಪೂರಿತೋ
ಭೀಮಸ್ವನೋಽರೀನ್ ಹೃದಯಾನಿ ಕಂಪಯನ್

ಎಲೋ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಶಂಖವೇ ! ಘೋರ ರಾಕ್ಷಸರಾದ ಯಾತುಧಾನ ಎಂಬ

ಪ್ರಮಥರಾದ ಈಶ್ವರನ ಅನುಚರರು ಮತ್ತೂ ಪ್ರೇತಮಾತೃ ಪಿಶಾಚಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸರು ಕೆಟ್ಟ ಕ್ರೂರ ದೃಷ್ಟಿಉಳ್ಳವರು ನಿನ್ನ ಭಯಂಕರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಹೃದಯದ್ವಾವದಿಂದ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಚಜನ್ಯವೇ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಪ್ರಮಥರು : ಋತು ಕೋಟಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ನಾನಾ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಪರಶಿವನ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪ್ರಮಥನೆಂಬ ದುಷ್ಟರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಲಿಕಾ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. “ಪಾಂಚಜನ್ಯ ನಿಜಧ್ವಾನ ಧ್ವಸ್ತಪಾತಕ ಪಂಚಯ | ಪಾಹಿಮಾಂ ಪಾಪಿನಂ ಘೋರಂ ಸಂಸಾರಾಣವ ಪಾತಿನಂ ||” - ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಧ್ವಾನ ಶ್ಲೋಕ

ಶ್ಲೋಕ ೧೫

ತ್ವಂ ತಿಗ್ಮಧಾರಾಸಿ ವರಾರಿಸೈನ್ಯ-
ಮೀಶಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಮಮ ಛಿಂಧಿ ಛಿಂಧಿ |
ಚಕ್ರಾಂಷಿ ಚರ್ಮನ್ ಶತಚಂದ್ರ ಛಾದಯ
ದ್ವಿಷಾಮಘಂ ನೋ ಹರ ಪಾಪಚಕ್ಷುಷಾಮ್ ||

ಪರಮಾತ್ಮನು ಧರಿಸಿದ ನಂದಕವೆಂಬ ಖಡ್ಗವೇ ನಿನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಲಗು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಶತ್ರು ಸಮೂಹವನ್ನು ಛಿದ್ರಛಿದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಅಂತೆಯೇ ಸಹಸ್ರಾರು ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತಿರುವ ಗುರಾಣಿಯು ಪಾಪಿಗಳ ಕೆಟ್ಟ ನೋಟಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಶ್ಲೋಕ ೧೬

ಯನ್ನೋ ಭಯಂ ಗ್ರಹೇಭ್ಯೋಽಭೂತ್ ಕೇತುಭ್ಯೋ ನೃಭ್ಯ ಏವ ಚ |
ಸರೀಸೃಷೇಭ್ಯೋ ದಂಷ್ಟ್ರಿಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋಽಘೇಭ್ಯ ಏವ ಚ ||

ಭಗವಂತನ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ ಅವನ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಗಳಿಂದಾಗುವ ವಿಪತ್ತು, ವ್ಯಸನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಹುಕೇತುಗಳು ದುಷ್ಟಜನರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಭವಿಸುವ ವಿಪತ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಲೇ ನಾಶವಾಗಲಿ. ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ನನ್ನ ಮಂಗಳಕಾರ್ಯ ಅವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೧೭

ಸರ್ವಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಭಗವನ್ನಾಮರೂಪಾಸ್ತುಕೀರ್ತನಾತ್ |
ಪ್ರಯಾಂತು ಸಂಕ್ಷಯಂ ಸದ್ಯೋ ಯೇಽನ್ಯೇ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರತೀಪಕಾಃ ||

ಭಗವಂತನ ಸಮಸ್ತವಾದ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ (ಹರೇ, ಕೃಷ್ಣ, ಗೋವಿಂದ, ನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀರಾಮ)ವೆಂಬ ನಾಮಗಳು ಮತ್ತು ದಿವ್ಯರೂಪಗಳು ಶ್ರೀಹರಿಯ ವಾಹನ ಪಾರ್ಶ್ವದರು, ಅವರು ಧರಿಸಿದ ಆಯುಧಗಳು, ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಪ್ರಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ಒದಗಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ವಿಪತ್ತೆಲ್ಲವೂ ದೂರವಾಗಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೧೮

ಗರುಡೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ತೋತ್ರ ಸ್ತೋಮಶ್ಚಂದೋಮಯಃ ಪ್ರಭುಃ |
ರಕ್ಷತ್ವಶೇಷಕೃಚ್ಛ್ರೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಃ ಸ್ವನಾಮಭಿಃ ||

ಪೂಜ್ಯನಾದ ಗರುಡನೇ, ನೀನು ಸಾಮವೇದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾಗಿರುವಿ. ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನನೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಿವೇದಿತ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿ. ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನಾಗಿರುವಿ. ನೀವು ನನಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ವಿಪತ್ತನ್ನು ದೂರಸರಿಸಿ.

ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಿಚಾರಕರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಶ್ರೀಹರಿ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನು. ಈನೇನ ಸ್ವಾಮಿ ನಾಸಾಕಂ ವರ್ತತೇ ಸೇನ ಈಕ್ಷಿತಃ | ವಿಶ್ವಗ್ರಭ್ಯೋ ಜನೋಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನ ಇತಿರಿತಃ (ನಿರುಕ್ತಿಃ) ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನೋ ಜನಾರ್ದನ || - ವಿ.ಸ.ನಾ.

ಶ್ಲೋಕ ೧೯

ಸರ್ವಾಪದ್ಯೋಃ ಹರೇರ್ನಾಮ ರೂಪಯಾನಾಯುಧಾನಿ ನಃ |
ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಾನ್ ಪಾಂತು ಪಾರ್ಷದಭೂಷಣಾಃ ||

ಶ್ರೀಹರೇ, ನಿನ್ನ ನಾಮ, ಅನಂತ ರೂಪಗಳು. ನಿನ್ನಯ ವಾಹನ ಪಾರ್ಷದರು. ನೀನು ಧರಿಸಿದ ಆಯುಧಗಳು ಭೂಷಣಗಳು. ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣಗಳು (ಪ್ರಾಣೋಪಾನ ಉದಾನವ್ಯಾನ ಸಮಾನ ಎಂಬ ಪಂಚ ಪ್ರಾಣಗಳು) ಕಾಪಾಡಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದಾದ ವಿಪತ್ತು ಅತಿದೂರವಾಗಲಿ.

ಐದು ಪಂಚಪ್ರಾಣರು ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಾನ. ಪ್ರಾಣವಾಯು-ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಕಂಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದಾನ, ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ವಾಯು, ಗುದಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಪಾನವಾಯು ಮತ್ತು ದೇಹದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ವ್ಯಾನನೆಂಬ ವಾಯು. ಹೃದಿಪ್ರಾಣೋ ಗುದೇಽಪಾನಃ ಸಮಾನೋ ನಾಭಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ | ಉದಾನಃ ಕಂಠದೇಶಸ್ಥೋ ವ್ಯಾನಃ ಸರ್ವಶರೀರಗಃ || ಈ ಐದು ಪ್ರಾಣರು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣರ ಸುತರೆಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಈ ಪಂಚಪ್ರಾಣರು ದೇಹದಲ್ಲಿ (ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ) ಸಂಚಾರ. ಬ್ರಹ್ಮನಾಡಿಯಿಂದ (ಕಂಠದಲ್ಲಿ) ಮೇಲಕ್ಕೆ (ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ) ಹೋಗುವವನು ಉದಾನ

(ಉದ್-ಊರ್ಧೇನಾನಿತ್ಯನೇನ ಉದಾನಃ) ಇಡಾ (ಎಡಭಾಗದ ನಾಡಿ)ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣನು, ಪಿಂಗಳ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾನನು, ಸಂಧಿನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾನನು, ಸಮಸ್ತನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನನು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಭಾಗ ೨.೨.೨೧ - ನಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತಂ ಹೃದ್ಯವ ರೂಪ್ಯ ತಸ್ಮಾದ್ಧಾನಗತೋರಸಿ ತಂ ನಯೋನ್ಮುನಿಃ | ತತೋಽನುಸಂಧಾಯಧಿಯಾಮನಸ್ವೀ ಸ್ವತಾಲಮೂಲಂ ಶನಕೈರ್ನಯೇತ್ ||)

ಶ್ಲೋಕ ೨೦

ಯಥಾ ಹಿ ಭಗವಾನೇವ ವಸ್ತುತಃ ಸದಸಚ್ಚ ಯತ್ |
ಸತ್ಯೇನಾನೇನ ನಃ ಸರ್ವೇ ಯಾಂತು ನಾಶಮುಪದ್ರವಾಃ ||

ಭಗವಂತನು ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಈ ಜಗತ್ತಾದರೋ ಸತ್-ಅಸತ್ ರೂಪವಾಗಿರುವುದು. ಅಸತ್ ಕಾರಣವಾದ ಅಚೇತನ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಿಮಿತ್ತೀಕರಿಸಿ ಸತ್ ರೂಪವಾದ ಸತ್ಯವಾದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅಸದೋ ಸದ ಜಾಯತೇ - ಇಲ್ಲಿ ಅಸತ್ ಅಂದರೆ (ಸುಳ್ಳಾದ) ಎಂಬ ಅರ್ಥದಿಂದ ಅನ್ಯರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಸತ್ ರೂಪ ಜಗತ್ತು ತಾನೇ ಆದನೆಂದು ಉಪಾದಾನಕಾರಣನು ಎಂಬರ್ಥವು ಅಸಂಗತ.

ಅಸತ್ = ಕಾರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ (ಅಚೇತನ-ಚೇತನ ರೂಪ ಜಗತ್ತು, ಸತ್-ಸತ್ಯನಾಮಕನಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದನು) ಅಸತ್ ಎಂದ.

ಅಸತ್ = ಬ್ರಹ್ಮ. ಅವನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದರು ಪ್ರಾಣದೇವರು. ಸತ್ = ಸಾಧು ಗುಣಪೂರ್ಣ ವಿಷ್ಣುವೇ. ಸತ್ ಸಾಧು ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಅಸ್ಮಾನ್ನಾಯೋ ಗುಣಾಧಿಕಃ ಯತೋ ಅತೋ ಅಸದಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣ್ವಾಖ್ಯಂ ಪರಂ ಪದಂ “ಅಮೃತಂಚೈವ ಮೃತ್ಯುಶ್ಚ ಸದಸಚ್ಚಾಹಮಜುನಃ” (ಗೀತಾ ೯-೧೯) ಕಾರ್ಯರೂಪವಾದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ನಿಯಾಮಕನು (ಸತ್ = ಕಾರಣರೂಪ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ನಾನೇ ನಿಯಾಮಕನು) ಅಸತ್ - ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನಾನೇ ಜಗತ್ತಾದೆ ಅಂತ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಭಗವಂತನು ಸತ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ತಾನು ಸಾಧುಗುಣಪೂರ್ಣನು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ತನ್ನನ್ನು ಹೊರತು ಅನ್ಯರು ಯಾರೂ ಗುಣಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮರಿಲ್ಲವೆಂದೇ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಅಸತ್ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

“ಅಸದವ್ಯಕ್ತ ನಾಮಸ್ಯಾತ್ ವ್ಯಕ್ತಂ ಸದಿತಿ ಚೋಚ್ಯತೆ” (ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ)

“ಅಸತ್ವಾದಾತ್ಮನೋಽನ್ಯೇಷಾಂ ಭಾವಾನಾಂ ಕೃತಾಽಭಿದಾ ||” (ಭಾಗ.೧೧-೧೨-೨೧)

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸರ್ವರೂ ಅಶಕ್ತರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಸತ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಜಗತ್ತೋ ಅಸತ್ ಅಂದರೆ ಅಸ್ವತಂತ್ರ. ತತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾತ್ ತದೇವಾನು ಪ್ರಾವಿಶತ್, ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಗುಂಸರ್ವಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಡಭೂತವಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಆದರೂ ಅದು ಸತ್ಯವೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಇಷ್ಟು ವಿವರಣೆ ಏಕೆ ಅಂದರೆ ಓರ್ವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು “ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣವಾದ ಈ ಜಗತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಭಗವಂತನೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಭಗವಂತನೇ ಜಗತ್ತಾದ ಎಂದಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಂತಹ ಜಗತ್ತು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದಾಗ ಸ್ವವ್ಯಾಹತಿ ದೋಷವಿರುವುದು.

ವಿಶೇಷ ವಿವರಣೆ : ಭಗವಂತ ಪರಮ ಚೇತನ. ಜಗತ್ತು ಅಚೇತನ (ಜಡ). ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಪರಮ ಚೇತನನಾದ ಭಗವಂತ ಜಡವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ. ಏಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತನಾಗಿ ಜಗತ್ತಾದ ಅಂತ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು. (೧) ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಯಾಕಲ್ಪಿತನಾದನೆಂದರೆ ಮಾಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಆಗ ನಾನು ಜಗತ್ತಾದೆ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ತಾನೇ ಜಗತ್ತೇ ಆದ. ಕುಂಬಾರ ಮಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿಸಿ ಹದಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಾನೇ ಮಡಿಕೆಯಾದ ಎಂಬಾಯಿತು. (೨) ಜಗತ್ತೋ ಜಡ - ಅಜ್ಞಾನ. ಬ್ರಹ್ಮ ಚೇತನ, ಕಾಮರೂಪ. ಜ್ಞಾನ ಅಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತೋ, ಅಜ್ಞಾನವೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತೋ ? ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿವರಣೆ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. An Animate thing cannot become Inanimate object. No laboratory has been able to synthesise this process. It is beyond one's intelligent imagination. So, this theory is an insane proposition. Sri Shankara and his followers have not only drowned themselves in deep abysses, but also their unintelligible figment of imagination have mislead their followers. - Prof. Wosshart.

The word Maya is a mere name; it is no explanation.

Ravindranath Tagore.

The theory of Maya is conceived in the spirit of an ultimate explanation of things. It is not an explanation in the ordinary sense. Why and the wherefore of the world remain as unanswerable as ever.

The Mayavadin (non-dualist) there is only one reality that is SELF (ಅಹಂ) and what we call the WORLD simply does not exist in it or

outside. (ಬ್ರಹ್ಮನು (ಅಹಂ) ಒಬ್ಬನೇ ಇರುವಾಗ ಜಗತ್ತು ಏಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಯಾವ ಸಮಾಧಾನವೂ ಕೊಡದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತು.)
ಜಿ.ಆರ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ.

ಮಾಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು E.B.Warman ಎಂಬ ದಾರ್ಶನಿಕ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

Mayavadin's MAYA is inexplicable. It is the argument of one in darkness himself. This new Vedantik theory has done more harm to the world than any Religious theory. It is a worse delusion than the Delusion of Maya. - E.B.Warman.

(ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಾಯಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ---- ಈ ನವೀನ ವೇದಾಂತ ತತ್ವವು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಇಂತಹ ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತ ಇತರ ಯಾವ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಿದ್ಯಾ ಭ್ರಮಕ್ಕಿಂತ ಮಾಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಂತ ಹೇಳುವವನು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀಚವಾಗಿದೆ.)

ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದ್ವೈತ ಮಾಯಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ವಿಷಾದವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಗೀತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಶಂಕರರು ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯ ರಚಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಪ್ರಮಾಣ ವಿರುದ್ಧ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ದನ ಕಾಯುವವನೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ಲೋಕ ೨೧

ಯಥೈಕಾತ್ಮಾನುಭಾವೇನ ವಿಕಲ್ಪರಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಭೂಷಣಾಯುಧಲಿಂಗಾಖ್ಯಾ ಧತ್ತೇ ಶಕ್ತೀಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ ||

ಸರ್ವಜೀವರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬರೂಪವಾಗಿ ವಿಕಾರ ರಹಿತನಾಗಿರುವ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತನು ಸ್ವಗತ ಭೇದ ವಿವರ್ಜಿತನೂ ಆದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಆಯುಧ ಭೂಷಣಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಕನು, ಶಕ್ತಿಪ್ರದನು ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ಲೋಕ ೨೨

ತೇನೈವ ಸತ್ಯಮಾನೇನ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
ಪಾತು ಸರ್ವೈಃ ಸ್ವರೂಪೈನಃ ಸದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಗಃ ||

ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸರ್ವಜ್ಞನು, ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಎಂದು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನಿಂದ, ಬಲದಿಂದ ಸರ್ವದೇಶಕಾಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೨೩

ವಿದಿಕ್ಷು ದಿಕ್ಷೂರ್ಧ್ವಮಧಃ ಸಮಂತಾ
ದಂತರ್ಬಹಿರ್ಭಗವಾನ್ ನಾರಸಿಂಹಃ |
ಪ್ರಹಾಪಯನ್ ಲೋಕಭಯಂ ಸ್ವನೇನ
ಸ್ವತೇಜಸಾ ಗ್ರಸ್ತಸಮಸ್ತತೇಜಾಃ ||

ಭಗವಂತನು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಒದಗಬಹುದಾದ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿ. ಸ್ವಾಮೀ, ತನ್ನ ತೇಜೋಪುಂಜದಲ್ಲಿದ್ದು ಸೂರ್ಯನೇ ಆದಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ರಾಶಿಗಳು ಕಾಂತಿಹೀನನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶವು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ಹೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನೇ ಕಾಪಾಡು.

|| ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಯನಮಃ ||

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಫಲಶ್ರುತಿ

ಶ್ಲೋಕ ೧

ಮಘವನ್ನಿದಮಾಖ್ಯಾತಂ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ |
ವಿಜೇಷ್ಯಸ್ಯಂಜಸಾ ಯೇನ ದಂಶಿತೋಽಸುರಯೂಥಪಾನ್ ||

ಹೇ ಮಘವನ್ (ದೇವೇಂದ್ರ) ನಿನಗೆ ಈವರೆಗೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಂತ್ರಕವಚದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಧರಿಸು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಅಸುರ ಅಧಿಪತಿಗಳನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಜಯಿಸುವೆ.

ಶ್ಲೋಕ ೨

ಏತದ್ಧಾರಯಣಾಮಸ್ತು ಯಂ ಯಂ ಪಶ್ಯತಿ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಪದ ವಾ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ ಸದ್ಯಃ ಸಾಧ್ವಸಾತ್ ಸ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ||

ಇಂದ್ರನೇ ಈ ವರ್ಮವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ. ಇಂತಹ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇವಲ ನೋಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು. ಸದ್ಯವೇ ಭಯದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವೆ.

ಸುಖವಾಗಿರುವೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ವರೀತಿಯ ಭಯರಹಿತರಾಗುವರು. ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಿಗೆ ರಾಜಜೋರ ಗೃಹಾದಿಗಳಿಂದ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ಲೋಕ ೩

ನ ಕುತಶ್ಚಿದ್ಭಯಂ ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾಂ ಧಾರಯತೋ ಭವೇತ್ |
ರಾಹದಸ್ಯಗೃಹಾದಿಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಭ್ಯಶ್ಚ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ||

ಪುರಾಕಲ್ಪ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಕಥೆ

ಶ್ಲೋಕ ೪

ಇಮಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಪುರಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕೌಶಿಕೋ ಧಾರಯನ್ ದ್ವಿಜಃ |
ಯೋಗಧಾರಣಯಾ ಸ್ವಾಂಗಂ ಜಹೌ ಸ ಮರುಧನ್ವನಿ ||

ಹಿಂದೆ ಕೌಶಿಕ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು (ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು) ಮರಳು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ (ಮರಣಿಸಿದ).

ಶ್ಲೋಕ ೫

ತಸ್ಯೋಪರಿ ವಿಮಾನೇನ ಗಂಧರ್ವಪತಿರೇಕದಾ |
ಯಯೌ ಚಿತ್ರರಥಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿವೃತೋ ಯತ್ರ ದ್ವಿಜಕ್ಷಯಃ ||

ಹೀಗಿರಲು ಗಂಧರ್ವರಾಜ ಚಿತ್ರರಥನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಹೋಯಿತು.

ಶ್ಲೋಕ ೬

ಸಾಂಗನೋ ನೃಪತತ್ ಸದ್ಯಃ ಸವಿಮಾನೋ ಹ್ಯವಾಶ್ಚಿರಾಃ |
* (ವಿದ್ಯಾಮಿಮಾಂ ಧಾರಯತೋ ಮೃತಸ್ಯಾಸ್ಥಿವಿಲಂಘನಾತ್ ||)

* ಈ ಅರ್ಧಶ್ಲೋಕವು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರ ಶರೀರ ಬಿದ್ದಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಲೇ ವಿಮಾನವು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು.

ಶ್ಲೋಕ ೭

ಸ ವಾಲಖಿಲ್ಯವಚನಾದಸ್ಥಿನ್ಯಾದಾಯ ವಿಸ್ತಿತಃ |
ಪ್ರಾಸ್ಯ ಪ್ರಾಚೀಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಧಾಮ ಸ್ವಮನ್ವಗಾತ್ ||

ವಿಮಾನವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಬಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಚಿತ್ರರಥನು ಅಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ವಾಲಖಿಲ್ಯ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಾಹ್ಯಣನ ಶರೀರವು ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೋ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವೆಂಬ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಶಾತ್ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವರ್ಮಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಶರೀರವು ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜನ್, ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ವಿಪ್ರನ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡವನಾಗಿ ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ ವಿಮಾನವು ಪುನಃ ಹೊರಟಿತು.

ವಿಶೇಷಾಂಶ : ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಯಾರು ? : ಕೌಶಿಕ ವಿಪ್ರನು ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶರೀರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಯಾರೂ ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರೇ ಏಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ಸರಸ್ವತೀ ನದಿ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತೆ ? ಎಂಬ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬಹುದು. ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಸ್ವಾಯಂಭೂ ಮನ್ವಂತರ ಕೃತು ಮಹರ್ಷಿ ಕ್ರಿಯಾ ಎಂಬುವಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರು. ಇವರು ೬೦,೦೦೦ ಮಂದಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕವರು. (Pigmis) (ಭಾರ. ಸಭಾ. ಭಾ.೪.೧ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ ೧-೧೦ ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಭಾಗವತ ೫.೨೧.೧೫-೧೬).

ಪುರಸ್ತಾತ್ ಸವಿತು ರರುಣಃ ಪಶ್ಚಾನ್ನಿಯುಕ್ತಃ ಸೌತ್ಯೇಕಮಾಣಿಕಿಲಾಸ್ತೆ | ತಥಾ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾ ಋಷಿಯೋಽಂಗುಷ್ಟ ಮಾತ್ರಾಃ ಷಷ್ಠಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪುರತಃ ಸೂರ್ಯ ಸೂಕ್ತವಾಕಾಯ ನಿಯುಕ್ತಃ ಸಂಸ್ತುವಂತಿ ||

ಸೂರ್ಯನ ರಥವನ್ನು ಅರುಣನೆಂಬ ಸಾರಥಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವನು. ಸೂರ್ಯನ ಮುಂಭಾಗ ಅಶ್ವಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಲಖಿಲ್ಯರು (೬೦,೦೦೦ ಮುನಿಗಳು) ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಭಗವಂತ(ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ)ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಇವರು ಅಂಗುಷ್ಟ ಗಾತ್ರರು. ಹೆಬ್ಬೆರಳು (Thumb) A Thumb's breadth size (usually refer to as liliputs)

ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಸೂರ್ಯೋದಯಾರಭ್ಯ ಅಸ್ತಂಗತ ಪರ್ಯಂತ ತ್ರಿಕಾಲಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ಸೂರ್ಯಾಂತರ್ಯಾಮಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅರುಣ : ಗರುಡನ ತಮ್ಮ. ಅರುಣನಿಗೆ ಎರಡೂ ಮೊಣಕಾಲು ಇಲ್ಲದವ. ಈತನಿಗೆ ಜಟಾಯು ಮತ್ತು ಸಂಪಾತಿ ಎಂಬ ಪುತ್ರರಿದ್ದರು. ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಸೂರ್ಯರಥ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಶಿಕನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ

ಮೃತದೇಹ ನೋಡಿದರು. ಸಂಸ್ಕಾರ ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ (೧) ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಯತಿಗಳು. ಯತಿಗಳು ಶವಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. (೨) ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶರೀರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಗಂಧವರ್ಷ ರಾಜನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಾರಬ್ಧವಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿ ಎಂದಿದೆ. ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯು ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿ. ಆದರೆ ಭಾರತ ಶಲ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಯವಿದೆ. ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯು ಸುಪ್ರಭಾ, ಕಾಂಚನಾಕ್ಷಿ, ವಿಶಾಲಾ, ಮನೋರಮಾ, ಓಘವತೀ, ಸುರೇಣು, ವಿಮಲೋದಕ ಎಂದು ಏಳು ವಿಧವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ, ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ಉಗಮ ಬದರೀನಾಥನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರ ಶಯ್ಯಾಶ್ರಮವಿದೆ. ಇದು ಸರಸ್ವತೀ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿದ್ದು. ಅಲ್ಲೇ ಈ ನದಿಯ ಉಗಮವನ್ನು, ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಭಾಗವತ ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಿದರೆಂದು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸರಸ್ವತೀ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುವಾಗ ಮಂಜ್ಞಣನೆಂಬ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕುಪಿತನಾದ ಮುನಿಯು ನೀನು ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗು ಎಂದು ಶಾಪವಿತ್ತರು (ವನ ೭೦). ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯು ಸಿದ್ಧ ಪುರ (ಮಾತೃಗಯಾ)ದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಸಿದ್ಧಪುರ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಥಾರ್ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೌಶಿಕನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದವನು ಮರಣಿಸಿದ. ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಚಿತ್ರರಥನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಧಿಯಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟು ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸದಿಂದ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಜಪಾನುಷ್ಠಾನ ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದು ಎಂದು ವರ್ಮ ಕವಚದಿಂದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾದ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಶುಕಲೂಚು - ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ಲೋಕ ೮

ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾತ್ ಕಾಲೇ ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಚಾಧ್ಯತಃ |
ತಂ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಭೂತಾನಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ ||

ಹೇ ರಾಜನ್, ಈ ಪವಿತ್ರ ನಾರಾಯಣ ಕವಚವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ, ಪಠಿಸುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಯವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ಲೋಕ ೯

ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮಧಿಗತೋ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚ್ಯತಕ್ರತುಃ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಬುಭುಜೇ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಮೃಧೇಸುರಾನ್ ||

ಪರೀಕ್ಷಿತ ಮಹಾರಾಜನ್, ಇಂತು ಗುರುಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯೆ ಫಲಪ್ರದವಾಗುವುದು. ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಯೋಗ್ಯರಾಗುವರು. ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುಕುಲವಾಸ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ವಿದ್ಯೆ ಫಲಪ್ರದವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ (ಹಯಗ್ರೀವ ವಿದ್ಯೆ) ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಂದ್ರನು ಸಕಲ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಸಂಪತ್ತಾದ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಖದಿಂದ ಪಾಲಿಸಿದನು.

ಹಯಗ್ರೀವವಿದ್ಯೆ : ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಹಯಗ್ರೀವವಿದ್ಯೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಇದೇ ಭಾಗವತ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಕಂಧ ಆದ್ಯಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತವು ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಗಂಥೋಽಶ್ವಾದ್ವಾದಶ ಸಹಸ್ರೋದ್ವಾದಶ ಸ್ಕಂಧ ಸಮಿತ್ಯಃ |

ಹಯಗ್ರೀವ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಯತ್ರ ವೃತ್ತಾಸುರವಧಸ್ತಥಾ || ಎಂದಿದೆ.

ಇಂದ್ರದೇವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಗುರುವೆನಿಸಿದ ವಿಶ್ವರೂಪನಿಂದ ಹಯಗ್ರೀವವಿದ್ಯಾ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಹೊಂದಿ ಅದರಂತೆ ಪಾರಾಯಣ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದನು. ತತ್ಪಲವಾಗಿ ಅಸುರರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿ ಇಂದ್ರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆದು, ಆನಂದದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇಂತಹ ವೈಷ್ಣವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುವೆನಿಸಿದ. ವಿಶ್ವರೂಪನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಏಕೆ ? ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷವು ಬಂದಿತಾದರೂ ಬೇಗ ಪರಿಹಾರ(ದೋಷ)ದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದನು ಹೇಗೆ ? ವಿಶ್ವರೂಪ ಯಾರು ? ವಿವರಣೆ ಹೀಗಿದೆ. ವಿಶ್ವರೂಪನು ದೈತ್ಯಕನ್ಯಾರಚನಾ ಮಗನಾದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವರೂಪನಿಗೆ ಮೂರು ತಲೆಗಳಿದ್ದಿತು. ಮೊದಲನೆ ತಲೆಯಿಂದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಎರಡನೇ ತಲೆಯಿಂದ ಸುರಾಪಾನ (ಮದಿರ ಹೆಂಡ)ವನ್ನು ಮೂರನೇ ಮುಖದಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು.

ತಸ್ಯಾಸನ್ ವಿಶ್ವರೂಪಸ್ಯ ಶಿರಾಂಸಿ ತ್ರೀಣಿಭಾರತ |

ಸೋಮಪೀಥಂ ಸುರಾಪೀಥ ಮನ್ನಾದಮಿತಿ ಶುಶ್ವಮ ||

(ಅವನಿಗೆ ದೇವತಾವೇಶ ಇದ್ದಾಗ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಸುರಾವೇಶವಿದ್ದಾಗ ಸುರಾಪಾನ. ಮಾನವರಂತಿದ್ದಾಗ ಮನುಷ್ಯಾನ್ನವನ್ನು ಭುಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.)

ವಿಶ್ವರೂಪನ ದೈತ್ಯ ಪಕ್ಷಪಾತ : ವಿಶ್ವರೂಪನ ತಂದೆ ತ್ವಷ್ಟುನು ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವಾಗ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಪೌರೋಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನಷ್ಟೇ. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸ್ವರಸಹಿತ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ನಿಯಮದಂತೆ ಆಹುತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಾಯಿ ರಜನಾ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ವಶನಾಗಿ ಅಸುರರಿಗೇ ಆಹುತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ಯಜ್ಞಭಾಗವು ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಸಂಯೇವಹಿದದೌ ಭಾಗಂ ಪರೋಕ್ಷಮಸುರಾನ್ಪ್ರತಿ |

ಯಜಮಾನೋಽ ವಹದ್ಭಾಗಂ ಮಾತೃಸ್ನೇಹವಶಾನುಗಾಃ ||

ಹೀಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಅಸುರರಿಗೆ ಹವಿಸ್ಸು ತಲುಪುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲಕಾಲವಾಯಿತು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹವಿಸ್ಸು ತಲುಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಾಡಿದ ಕಪಟವು ತಿಳಿಯಿತು. ದೈತ್ಯರು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಪಗೊಂಡ ಇಂದ್ರ ವಿಶ್ವರೂಪನು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಆಯುಧದಿಂದ ವಿಶ್ವರೂಪನ ಮೂರು ತಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಿದನು.

ತದ್ಧೇವ ಹೇಲನಂ ಧರ್ಮಾಲೇಕಂ ಸುರೇಶ್ವರಃ |

ಆಲಕ್ಷ್ಯ ತರಸಾ ಭೀತಸ್ತಚ್ಛೇರ್ಷಾಣ್ಯಚ್ಚಿನದೃಷಾ ||

ವಿಶ್ವರೂಪನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಕಡಿದಾಗ ಸೋಮರಸ ಕುಡಿದಿರುವ ತಲೆ ಕಪಿಂಜಲ ಪಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. ಸುರಾಪಾನ ಮಾಡುವ ತಲೆ ಕಲವಿಂಕ (ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ) ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಅನ್ನಸ್ವಾದನ ಮಾಡುವ ತಲೆ ತಿತ್ತಿರಿಪಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. (ಕಲವಿಂಕ-ಹಳದಿ ತಲೆ ಇರುವ ಗುಬ್ಬಿ)

ಸೋಮಪೀಥಂ ತು ಯತ್ಸ್ಯ ಶಿರ ಆಸೀತ್ಕಪಿಂಜಲಃ |

ಕಲವಿಂಕಃ ಸುರಾಪೀಥಮನ್ನಾದಂ ಯತ್ ಸತಿತ್ತಿರಿಃ ||

ಇಂದ್ರನು ತನಗೆ ಹಯಗ್ರೀವ ವಿದ್ಯಾ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಗುರುವಾದ ವಿಶ್ವರೂಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದರೂ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ರೂಪ ದೋಷವು ತಗುಲಿತು. ಇಂದ್ರದೇವ ಈ ದೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿಯು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹತ್ಯೆ ನಿಂದನೀಯವೆಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ದೋಷವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದನು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಅನುಭವಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಲು ಉಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಭೂಮಿ, ಜಲ, ವೃಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮ್ಮತಿಸುವಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದನು. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಿದನಲ್ಲಾ ಅಂತ ಹೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತತ್ರಾಪಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಯುಕ್ತವೇ ?

ವಿವರಣೆ :

(೧) ಭೂಮಿ : ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗಿಯುವುದು, ತೋಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ತುಂಬುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹತ್ಯೆಯು ಮರುಭೂಮಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು.

(೨) ನೀರು : ಎಷ್ಟು ಕರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ, ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಪುನಃ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಸಮುದ್ರವು ಉಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನೊರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು, ನೊರೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ನೊರೆಯು ಒಂದಂಶದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

(೩) ವೃಕ್ಷ : ಗಿಡಮರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಡಿದರೂ (ಕತ್ತರಿಸಿದರೂ) ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟಿ(Gum)ನ ರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾರೂಪದ ಒಂದಂಶವು.

(೪) ಸ್ತ್ರೀ : ಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದಾಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷ ಸಂಘ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಖಪಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ರಜೋದರ್ಶನರಾಗಿ ಬಹಿಷ್ಕರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹತ್ಯೆಯ ಅಂಶ ಕಾಣುವುದು.

ಹೀಗೆ ಇಂದ್ರನು ತನಗೆ ಒದಗಿದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷವನ್ನು ಹಂಚಿ ದೋಷದಿಂದ ಪಾರಾದನು. ಇಂದ್ರದೇವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದ್ರದೇವ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಅಮೃತ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷವು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ತೋರಿಸಲು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ, ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವುದು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅಹಲ್ಯಾಗಮನ ಮಾಡಿದಾಗ ಗೌತಮರು ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಮೀರಿ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅಹಲ್ಯಾ ವಿಶೇಷ ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಕವಚದ ಅನುವಾದವು ಮುಗಿಯಿತು. ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಷಷ್ಠ ಸ್ಕಂಧ ಸಪ್ತಮ, ಅಷ್ಟಮ, ನವಮ ಮದ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣವರ್ಮೋನಾಮ ಅನುವಾದಂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಯಾಂ ಯತ್ಕೃತಂ ಘೋಳಿ ವಂಶಚೇನ್ ಘೋಳಿ ಬದರೀನಾಥೇನ ಯತ್ಕೃತಂ ತತ್ತೇನ ಪ್ರೀತುರ್ಭವತು ರಮಾ ರಮಣಯೋಃ||

ಓಂ ಶ್ರೀ

ಸರ್ವಧಾರಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣ ದ್ವಿತೀಯ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಆರಾಧನಾ ಸಮಯೇ

ಸಮಾಪ್ತಂ

ಪರಿವಿಡಿ

ಈ ಮಂತ್ರದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವಿಶೇಷಾಂಶಗಳನ್ನು ಪುಟ ೧೨ರಲ್ಲಿ ತ್ವಷ್ಟನು ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಎಂದಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಆದಿತ್ಯರು ಯಾರು ?

ಕಶ್ಯಪ ಆದಿತಿಯರ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿವಸ್ವಾನ್, ಆರ್ಯಮಾ, ಪೂಷ, ತ್ವಷ್ಟ, ಸವಿತಾ, ಭಗ, ಧಾತಾ, ವಿಧಾತ, ವರುಣ, ಮಿತ್ರ, ಇಂದ್ರ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರೆಂದು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

(೧) ವಿವಶ್ವತ್ (ವಿವಶ್ವಾನ್) ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯ (ರವಿ)

ಇಮಂ ವಿವಶ್ವತ್ ಯೋಗಂ ಪ್ರೋಕ್ಷವಾನಹಮವ್ಯಯಮ್ |

ವಿವಶ್ವಾನ್ಯವೇ ಪ್ರಾಹ ಮನುರಿಕ್ಷಾಕವೇಽಬ್ರವೀತ್ || (ಭ.ಗೀ. ೪-೧)

ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ - ಈ ಕರ್ಮಯೋಗವನ್ನು (ಮೋಕ್ಷಪ್ರದವಾದದ್ದನ್ನು) ಹಿಂದೆ ವಿವಶ್ವಾನ್ ಎಂಬ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಇತ್ತಾದಿ.

(೨) ಆರ್ಯಮಾ - ಸೂರ್ಯ (ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ) ಸೂರ್ಯ ದೇವತಾಕವಾದ ಉತ್ತರ ಫಲ್ಗುಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ. ಸೂರ್ಯನೇ ಅಧಿದೇವತಾ.

(೩) ಪೂಷ(ನ್) ಎಂಬ ಸೂರ್ಯ ದಕ್ಷನ ಯಾಗ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸತೀ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ಆಗ ಪರಶಿವನು ದಕ್ಷನ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ದಕ್ಷನ ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಟಗರಿನ ಮುಖವಿಟ್ಟು ಆಗಿಂದ ಬಸ್ತಕ ಮುಖನಾದ. ಸತೀ ಪಾರ್ವತಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ಶಿವನು ದಕ್ಷನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾದಾಗ ಶಿವನಿಗೂ ಕೋಪವೇ ? ಎಂದು ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡಿ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದು ನಕ್ಕನು. ವೀರಭದ್ರನು ಈ ಪೂಷನ್‌ನನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಉದುರಿಸಿದ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇವನು ಅನ್ನವನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿನಂತೆ ಸೇವಿಸಿದನು. (ಭಾಗ. ೬.೬.೪೦-೪೨, ಲಿಂಗ-೯೯)

ಪೂಷನ್‌ಪತ್ಯಃ ಪಿಷ್ಪದೋ ಭಗ್ನದಂತೋಽಭವತ್ಪುರಾ |

ಯೋಽಸಾ ದಕ್ಷಯಾ ಕುಪಿತಂ ಜಹಾಸ ವಿವೃತದ್ವಿಜಃ ||

“ತ್ವಂ ಪೂಷನ್ನಪಾವ್ಯಣು ಸತ್ಯಧರ್ಮಾ ದೃಷ್ಟಯೇ” (ಈಶಾವಾಸ್ಯ.೮.೧೫)

ಪೂಷನ್ ಎಂದರೆ ಸದ್ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ಜೋತಿರ್ಮಯನಾದ ಹೇ ವಿಷ್ಣುವೇ, ನೀನು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವೆ.

ವಿಷ್ಣೋಃ ಸತ್ಯಸ್ಯತೇನೈವ ಸರ್ವದಾಽಪಿಹಿತಂ ಮುಖಮ್ | ತತ್ತು ಪೂರ್ಣತ್ವತಃ ಪೂಷಾ ವಿಷ್ಣುಃ ದರ್ಶಯಂತಿ ಸ್ವಯಮ್ || (ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರ ಈಶಾಭಾಷ್ಯ) ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಿಂದ ನಿನ್ನ ರೂಪವು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪೂಷನ್ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವೇ ಅಪಾವ್ಯಣು ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಸರಿಸಿ ನಿನ್ನಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡು. ಹೀಗೆ ಪೂಷನ್ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ, ಅಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು.

(೪) ತ್ವಷ್ಟ : (ಅ) ಭಾರತ ಆದಿಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಈತನು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ (ಭಾ. ಆ. ೬೬)

(ಆ) ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ (ಶಾಂ.ಪ. ೨೦೨). ಈತನ ಮಗ ವಿಶ್ವರೂಪ. ತ್ವಷ್ಟನು ವಿರೋಚನನ ತಂಗಿ ರಚನಾ (ವಿರೋಚನಾ) ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜನ ಮಕ್ಕಳು. (ಭಾ.ಆ. ೬೬) ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜನು ದೈತ್ಯರಾಜನಾದ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪನ ಪುತ್ರ. ಪರಮ ಭಾಗವತೋತ್ತಮ. ದೈತ್ಯನಾದರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ ಭಕ್ತ ಶಿಖಾಮಣಿ. ಇವನ ಮಗನೇ ವಿರೋಚನ. ಕುಂಭ, ನಿಕುಂಭ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮಂದಿರು. ವಿರೋಚನ ಎಂಬ ಮಗಳು. (ಭಾರತ ಆದಿ ೬೬, ಭಾ. ೭-೬೪) ತ್ವಷ್ಟನು ರಚನಾ ಎಂಬುವಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾದನು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೇ ವಿಶ್ವರೂಪ ಮಹಾತಪಸ್ವಿ.

(ಐ) ಸವಿತಾ : ಸೂರ್ಯ, ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ಹೆಸರು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರವಿವಿರೋಚನಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸವಿತಾ ರವಿವಿರೋಚನಃ (ವಿ.ಸ.ನಾ.)

ಸವಿತಮಂಡಲ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ನಾರಾಯಣಃ ಸರಿಜಾಸನ ಸನ್ನಿವಿಷ್ಠಃ (ಸಂ.ವಂದನೆ)

(ಒ) ಭಗ : ರವಿ. ಇವನು ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇತರ ಆದಿತ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವರು. ದಕ್ಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಶಿವನನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ವೀರಭದ್ರನಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ. ಈತನು ಪುಷ್ಯಮಾಸದ ಅಧಿಪತಿ (ಭಾಗ. ೪-೫)

(೨) ಧಾತ : ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯ. ಚೈತ್ರ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಇವನು ಸೂರ್ಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

(೩) ವಿಧಾತಾ : ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯ.

(೪) ವರುಣಾ : (ಅ) ಸೂರ್ಯನು ಆಷಾಢ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದವ.

(ಆ) ವರುಣದೇವ ನೀರು, ಮಳೆ, ಮೇಘಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿ. ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ.

(೫) ಮಿತ್ರ : ಜೇಷ್ಠ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಸೂರ್ಯ. ಸೂರ್ಯ = ಅರ್ಕ ಎಂಬುದು ನಾಮಾಂತರ.

(೬) ಇಂದ್ರ : ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಸೂರ್ಯ.

(ಅ) ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮನ್ವಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿ.

(ಆ) ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿ - ಮಹೇಂದ್ರ.

(೭) ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ : ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೇ ಇಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆಳಗುವನು. ಕಾರ್ತೀಕ ಮಾಸದ ಅಧಿಪತಿ.

ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧಾತಾರ್ಯಮಾಚ ಮಿತ್ರಶ್ಚ ವರುಣೋಽಶುಭಗಸ್ತಥಾ |

ಇಂದ್ರೋ ವಿವಿಶ್ವಾನ್ ಪೂಷಾ ಚ ಪರ್ಜನ್ಯೋದಶಮಃ ಸ್ಮೃತಾಃ |

ತತಸ್ತ್ವಷ್ಟಾ ತತೋವಿಷ್ಣು ರಜಧನ್ಯೋಽಜಘನ್ಯಜಃ |

ಪೌರೋಹಿತೃವು ಏಕೆ ನಿಂದ್ಯವು : ಪುರೋಹಿತ = ಊರಿನ (ತನ್ನ ನಗರ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ) ಸರ್ವರ ಹಿತವನ್ನೇ ಬಯಸಿ ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಿಂತು ನಡೆಸಿಕೊಡುವವನು.

ಪುರೋಹಿತೋ ಹಿತೋ ವೇದಸ್ಮೃತಿಜ್ಞಃ ಸತ್ಯವಾಕ್ ಶುಚಿಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿಮಲಾಚರಃ ಪ್ರತಿಕರ್ತಾಪದಾಂಬುಜಃ ||

ವೈದ್ಯನು ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಹಾಗೇ ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ ಪುರೋಹಿತನ ಹಿತವಚನಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಬೇಕು. (ಹೀಗೆ ಸುಶ್ರುತ ಸಂಹಿತೆ)

ಆದರೆ ವಿಶ್ವರೂಪನ ಪೌರೋಹಿತೃವು ನಿಂದ್ಯವು (ಗರ್ಹಿತಂ) ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಪೌರೋಹಿತೃವು ಹೇಯ ನಿಂದ್ಯಾ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. “ನರಕಾಯ ಮತಿಸ್ಥೇ ಚೇತ್ ಪೌರಾಹಿತ್ಯಂ ಸಮಾಚಕ” (ಪಂಚತಂತ್ರ) ಪೌರೋಹಿತೃದಿಂದ ನರಕವೇ ಕಾರಣವಾಗುವುದು ಎಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪೌರೋಹಿತೃವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ವಿಶ್ವರೂಪನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನು ? ಪುರೋಹಿತನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ವೇದಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಸತ್ಯವಾಕ್ ಶುಚಿ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಆಚಾರವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಗುರಿಯಾಗಿರಬಾರದು. ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪೌರೋಹಿತೃವು ನಿಂದ್ಯವು. ವಿಷ್ಣುವೇ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವ. ಯಜ್ಞನಾಮಕ ಹರಿಯ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ನಿಷ್ಕಾವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನರಕವೇ ಆಗುವುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ವಶಿಷ್ಠರು, ಋಶ್ಯ ಶೃಂಗರು ಪೌರೋಹಿತೃವನ್ನು ಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ. ಆ ಮಹಾಮುನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸದ್ಗುಣಗಳಿದ್ದಿತು. ರಾಜರು ಪುರಜನರ ಹಿತವನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಡಿದ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಗಿನ ಪುರೋಹಿತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಶಾಂಶವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವರೂಪನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಎನಿಸುವುದು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾರಾಯಣವರ್ಮವು ಸದಾ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭಾಗವತಾಂತರ್ಗತ ಷಷ್ಠ ಸ್ಕಂಧ ೭-೮ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೋಧನೆ, ವಿವರಣೆ, ಅನುವಾದವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇತಿ ಸುಜನ ಕಿಂಕರ

ಬದರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಘೋಷಿ